Ժ. ՏԱՐԻ 2968 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 15 ՔԱՂՈՑ 4386 23 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1893 27 ՃԻՄԱԶԻԷԼ ԱԽԸՐ 1311 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌وئك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	[illegible] արծաթ	150
»	Վեցամսեայ	» »	75
»	Եռամսեայ	» »	40
Օտար երկիրներ	Տարեկան	Ֆրանք	56
»	Վեցամսեայ	»	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր.	Տարեկան	Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ		Ղրուշ	50

Խմբագրութեանս ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, ԴԵԿՏ. 23, ՅՈՒՆՎ. 4, 1894

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ԱՄԵՆ. Տ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ
Կ. ՊՈԼՍԷ ՄԵԿՆԵԼՈՒՆ ԱՌԹԻՒ

Այս տողեր հրատարակուած պահուն, Կ. Պոլսոյ Նաւահանգստէն մեկնած պիտի ըլլայ Լոյտի շոգենաւը, տանելով Երուսաղեմայ Ս. Պատրիարքը։ Ինչպէս Ն. Ամենապատուութեան Կ. Պոլիս այցելած միջոցին խմբագրականով մը յիշեցինք, իւր ուղեւորութիւն կրկին նպատակ ունէր, —կազդուրել իւր անձնական տկարութիւն և կարգադրել սեփականութեան կամ իրաւասութեան վերաբերեալ առկախ խնդիրներ և պարտուց ծանօթ գործեր։ Մտային ճամբորդութիւն և Պոլսոյ օդ օգտակար եղած են, գլխու պտոյտք, ստամոքսի տկարութիւնք դադրած են, և ֆիզիքական թէ բարոյական նոր կորովով մը կը դառնայ Երուսաղէմի Պատրիարքը։ «Բարոյական» կ'ըսենք. զի ճամբորդութեան վախճանին արդի հանգամանաց մէջ գոհացուցիչ կրնայ նկատուիլ։ Ինչպէս անցեալ օր ծանուցինք, Ն. Սրբազնութիւն պատիւ ունեցած է կայսերական բացառիկ շնորհաց արժանանալու։ Առիթ գտած է Ազգին հաւատարմական զգացումներուն թարգման ըլլալու, և իւր անձնական զգացումներն եւս բացատրելու։ Աւագ պատուանշանի մը և ունկնդրութեան մը շնորհմամբ, Ն. Կ. Վեհափառութիւն իւր վստահութիւնն ու համարումը յայտնած և քաջալերական խօսքերով ոգեւորած է այս ծերունի եկեղեցականն, որ երկար տարիներէ հետէ ուղղամտութեամբ կը ծառայէ իւր Եկեղեցւոյն և Պետութեան։ Այս լուրեր գոհութեամբ կարդացուեցան, և հիմակ ալ կրնանք յարել թէ առկախ գործերը կարգադրութեան ճամբու մը մէջ դրած կը մեկնի Ն. Սրբազնութիւն, և գոհ սրտով պիտի պատարագէ Ս. Ծննդեան տօնին առթիւ անօրինական Ս. Տեղեաց մէջ։

⁂

ՊԱՐՏՔԸ

Այս առթիւ ընթերցողք թերեւս հետաքրքրին հակիրճ տեղեկութիւն մ'ունենալ Երուսաղէմի վանքին պարտուց արդի վիճակին վրայ։ Կրնանք ըսել թէ վեր ի վերոյ 21,000 ոսկիոյ պարտք մը կայ դեռ, որոյ փոխարէն գանձուելիք կայ ինն հազար ոսկի, բայց այն հաշուով որ Կ. Պոլսոյ Հայերէն բարա մը առնուած չէ Երուսաղէմի պարտուց վճարման համար, և միայն գաւառացի Հայք մասնակցած են ասոր։ Ենթադրելով որ այն 9,000 ոսկին ամբողջութեամբ գանձուի, և ահա այս մասին կ'ըսուի թէ օգտակար եղած է Սրբազնութեան այցելութիւնը, տակաւին 12,000 ոսկիոյ չափ պարտք կը մնայ, որոյ փոխարէնն ուրիշ միջոցներով պէտք է հայթայթուի։ Վանքին ասորական մուտքն և ելքը գրեթէ կը հաւասարակշռեն իբր 7,000 ոսկիով։ Բայց պարտքին տոկոսները դուրսը կը մնան, գոյացնելով պարբերական բացերը։ Տոկոսներն հիմա շատ զեղչուած են. 100ին 3 և 4 են, մաս մը միայն՝ 100ին 5։ Նիւթական վարկի կողմէ, ինչպէս կ'երեւի, Սրբոց Յակովբեանց Աթոռը Բերայի Ս. Երրորդութեան Եկեղեցիէն աւելի զօրաւոր դիրք մ'ունի։ Արդի վիճակին մէջ, տարեկան 800 ոսկիոյ չափ տոկոս կը բանի, (պարտքին մէկ մասն անտոկոս է.) և պարտուց մայր գումարին մէջ ցուցուած մտադրեալ զեղչման հետ, բնական է որ տոկոսի բեռն աւելի թեթեւնայ, հանդուրժելի համեմատութիւն մը առնու, և իբրեւ ընթացիկ ծախք հայթայթուի նոյն իսկ ընթացիկ հասոյթներէն, պարտուց մայր գումարին աճման պատճառ չըլլալով այլ եւս։ Ինչպէս կ'երեւի, պարտուց խնդիրը կարծուածին չափ նպաստաւոր վիճակի մէջ չէ, և տակաւին երկար ժամանակ մտահոգութեան առարկայ պիտի ըլլայ Վանքին ելմտական վարչութեան համար։ Արդարութեան խնդիր մ'է սակայն յիշել որ եթէ Ազգին անկ էր բացառիկ զոհողութեամբ մը այն պարապը բառնալ, ինչո՞ւ համար մեք Պոլսեցի Հայերս բարա մը չտուինք (անհատական մի քանի նուէրներէ զատ) և բոլոր ծանրութիւնը բեռցուցինք մեր գաւառացի եղբայրներուն վրայ, որք արդէն, իբրեւ ամենէն հաւատարիմ և կանոնաւոր ուխտաւորներ, սովորական ժամանակաց մէջ իսկ մեզմէ աւելի կը նպաստեն Վանքին հասոյթներուն։ Տ. Յարութիւն Պատրիարք ինք անձնապէս շատ աշխատած է իւր սիրած այդ հաստատութեան գանձային վիճակը բարւոքելու, և չէ մոռցուած թէ Վանքն իւր ամենէն ապահով եկամուտներէն մէկ մասը կ'ընդունի Ն. Սրբազնութեան իւր անձնական ծախքով կառուցած կալուածներէն զորս սեփականած է Վանքին։

⁂

ԺԱՌԱՆԳԱՒՈՐՔ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ

Ընթերցողք անշուշտ հետաքրքիր պիտի ըլլան լսելու թէ Երուսաղեմայ Աթոռոյն բարոյական ծառայութիւնք ինչ վիճակի մէջ են. զի վերջապէս Գանձային մը վրայ չենք խօսիր որ ոսկիոյ գումարներու շարքով մը կարենանք չափել։ Կը խօսինք ճապէս հոգեւոր և բարոյական հաստատութեան մը վրայ։ Վանքին Ժառանգաւորաց Վարժարանին մէջ կան 20—25 աշակերտք, որք լեզուական, գրական և կրօնական ուսում կ'առնուն Տ. Սահակ և Տ. Մամբրէ եպիսկոպոսներէն, ֆրանսերէն կ'ուսանին ֆրանսացի ուսուցչէ մը, թուրքերէն՝ հայ ուսուցչէ մը, և միջին կարգի ուսմանց շրջան մը բոլորելէ յետոյ, պարտին երեք տարի ծառայել Վանքին՝ գրական, դպրոցական, մատակարարական աշխատութեամբք։ Երեք տարիէն ետքը կը հարցուի իրենց թէ կ'ուզե՞ն մնալ Վանքին մէջ թէ մեկնիլ։ Եթէ բաժնուելու կամք յայտնեն, ստիպում չըլլար, և եթէ յօժարին մնալ, սարկաւագ կը ձեռնադրուին, և այս աստիճանով ալ քանի մը տարի ծառայելէն ետեւ, եթէ փափաքին մնալ, վարդապետ կը ձեռնադրուին։ Վեց եպիսկոպոս, 40է աւելի վարդապետ և տասներկու սարկաւագ Վանքին Միաբանութիւնը կը կազմեն, չյիշելով զանոնք որք դեռ սակաւագի աստիճան չեն ընդունած։ Ժառանգաւորաց Վարժարանի աշակերտք Վանքին կողմէ գրաւորապէս կը խնդրուին գաւառներէն, բայց կը գանգատուի թէ գաւառային իշխանութիւնք լաւ ընտրութիւն չեն ըներ միշտ, ամենէն ընդունակ և աշխատասէր պատանիները չեն ղրկեր Վանք, որպէս զի եղած զոհողութիւնք և տրուած ուսմունք աւելի եւս արդիւնաւորին, և ապագայ հոգեւոր պաշտօնէութիւնն աւելի եւս կարող տարրերէ կազմուի։ Ազգն իրաւունք ունի ակնկալելու որ այնպիսի առաջնակարգ Վանքի մը եկեղեցական վարժարանն իրաւցնէ բարձր կարգի բան մ'ըլլայ, և ոչ թէ բարձրագոյն նախակրթարանի հաւասար բան մը։ Վանքն ինք ուղղակի ընտրութիւն կրնայ ընել ապագայ ժառանգաւորաց մասին, և անգամ մ'ընդունուած տղոց աւելի բան սորվեցնել։ Բայց վերջին տարիներու մէջ Միաբանութեան գլխաւոր նպատակն եղած ըլլալ կը թուի նոր ծախք չաւելցնել, և այս պատճառաւ Ժառանգաւորաց Վարժարանը տակաւին չէ ինչ որ պէ՛տք է ըլլայ և ապահով ենք թէ կրնա՛յ ըլլալ։

⁂

ՈՒԽՏԱՒՈՐՔ

Միաբանութիւնը կը գանգատի ուխտաւորաց նուազելէն, որ եթէ Վանքին համար այն դրամական նշանակութիւնը միայն ունի որ հասոյթը կը պակսեցնէ, մեզ համար աւելի ընդարձակ նշանակութիւն մը ունի իբրեւ հաւատքի տկարացման նշան մը։ Ո՛րչափ ուժով պէտք էր ըլլար այն հաւատքն որոյ մղմամբ մեր հայրեր ու պապեր Փոքր-Ասիոյ անհարթ ճամբաներէն շաբաթներով և ամիսներով ուղեւորութեամբ ուխտի կ'երթան եղեր Երուսաղէմ, մինչդեռ հիմա շոգենաւք և երկաթուղիք գրեթէ բնաւ պէտք թողած չեն ցամաքային տաղտկալի ճամբորդութեան։ Հիմակ անկարելի չէ կիրակի օրուան պատարագն Էնկիւրիի Հայոց եկեղեցւոյն մէջ տեսնել, և յաջորդ կիրակին ներկայ ըլլալ Ս. Յարութեան տաճարին մէջ մատուցուած պատարագին յԵրուսաղէմ, շնորհիւ Գաղատիոյ երկաթուղւոյն, Սուրիական եզերքը բանող մեծ շոգենաւուց և Եաֆայի երկաթուղւոյն։ Ծախքն ալ մեծապէս զեղչուած և վտանգներն ու անհանգստութիւնները գրեթէ բոլորովին անհետացած են։ Ասով հանդերձ, ուխտաւորաց թիւը տարուէ տարի պակսեր է։ Բայց մեք չենք կարծեր թէ Հայոց մէջ կրօնական հաւատքի տկարանալն ըլլայ միակ պատճառ ուխտաւորաց պակսելուն։ Եթէ հաւատքին տկարանալը գիտութեան վերագրելի է, բայց գիտութիւնը կրօնքէն պակաս չի յարգեր այն պատմական և պատուական վայրեր որոց ամբողջութիւնը Ս. Տեղիք անուամբ կը ճանչուի։ Այսօր Փոքր-Ասիացիներէն աւելի Եւրոպացիներ կ'այցելեն Երուսաղէմ, ո՛չ միայն կրօնական այլ և գիտական եռանդէ մղեալ։ Պարզ հետաքրքրութիւնն իսկ այսօր շատ այցելուներ կը տանի հոն։ Եթէ ասով հանդերձ հայ այցելուներու թիւը պակսեր է, մեզ կը թուի թէ անցելոյն բաղդատմամբ հասարակ ժողովրդեան աղքատացած տկարացած վիճակը գլխաւոր պատճառն է այս նուազութեան, և երբ քսակները նոյնքան պարապ ըլլան որքան սիրտերը տաք, Երուսաղէմ կրնայ յուսալ նորէն վայելելու իւր ուխտաւորաց հինաւուրց փառքն ու պերճանքը։

Բ. ՔԷՉԵԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՖՐԱՆՍԱ. —Անգլիոյ մէջ Արմատականներն են որ ականջ չեն կախեր Պահպանողականաց և Միութենականաց պոռչտուքին, Անգլիոյ նաւային զօրութիւնը կարծուածին չափ պակաս չեն համարիր, և նոր միլիոններ նաւային շինութեանց յատկացնելու այնքան համամիտ չեն. կամ, ինչ որ պիտի ըլլայ, ծանր մտածումով և աղէկ հաշուով ըլլայ կ'ըսեն, և ոչ թէ հապճեպ կերպով։ Իսկ Ֆրանսայի մէջ, Արմատականներն են որ այս օրերս մեծ խնդիր մը յարուցած են թէ ֆրանսական նաւատորմը շատ թերի վիճակի մէջ է, թէ ծովային գործոց մէջ զեղծմունք գործուած են, և թէ հարկ անհրաժեշտ է նորէն միլիոններ յատկացնել՝ նոր մարտանաւուց շինութեան համար։ Բայց թէ Անգլիոյ թէ Ֆրանսայի մէջ, հակառակորդական կուսակցութիւններն են որք՝ ժողովրդականութիւն շահելու համար՝ երկրին նաւային զօրութիւնն աւելցնելու պահանջումներ կ'ընեն։ Կուսակցական խնդիրներէ վեր բան մը եթէ կայ, սա է որ նաւատորմերը քիչ շատ զօրանալ երկու երկրաց մէջ եւս այսօր նախարարական մտածումներու առարկայն է։

ԱՆԳԼԻԱ. —Երեսփ. ժողովոյ մէջ, երեսփոխան մը հարցուց կառավարութեան թէ (Ա.) Անգլ. հպատակ մը կը դադրի՞ անգլ. հպատակ ըլլալէ՝ օտար Պետութեան մը հաւատարմութեան երդում ընելուն համար։ (Բ.) Ստո՞յգ է թէ Քօպուրկի դուքսն, (Բ. որդի Վիքթորիա Թագուհւոյն, Էտինպըրկի դուքս) Անգլիայէն կը ստանայ 10,000 ոսկի տարեկան թոշակ, իբր անգլ. հպատակ։ (Գ.) Քօպուրկի դուքսն, իբրեւ գերման վեհապետ մը, չի՞ կրնար միթէ՝ պատերազմի ժամանակ՝ սոյն 10,000 ոսկին գործածել այն երկրին շահուց դէմ յորմէ կ'ընդունի զայն։ Կառավարութիւնն «Ո՛չ» ըսաւ Ա. հարցումին, «Այո՛» ըսաւ Բ. հարցումին, Եւ Գ. հարցումին չուզեց պատասխանել, յայտարարելով թէ սովորութիւն չէ ենթադրական հարցումներու պատասխանել, որք անստոյգ պատահականութեանց կը վերաբերին։ Գերմանիոյ մէջ օրուան մեծ խնդիրներէն մին այս է թէ Էտինպուրկի դուքսը, գերման վեհապետ եղած ըլլալով, այլ եւս պէ՛տք է թոշակ ընդունի Անգլիայէն։ Լրագրաց մեծագոյն մասը կը յայտարարէ թէ գերման իշխան մը օտար Տէրութենէ դրամ ընդունելու չէ։ Քօպուրկի դքսին հայրը կ'ըսեն, երբ Վիքթորիա Թագուհւոյն ամուսինն եղաւ, Գերմանիոյ մէջ ունեցած ամեն իրաւունքներէն հրաժարեցաւ, և նմանապէս Էտինպուրկի դուքսն Անգլիոյ մէջ ունեցած ամեն իրաւունքներէն պէտք է հրաժարի։ Իսկ «Քօպուրկի լրագիրը» կը պատասխանէ թէ Քօպուրկի արդի դուքսը, պարտաւորուած ըլլալով երկու պալատ պահել, մին Գերմանիոյ միւսն Անգլիոյ մէջ, հարկադրեալ է չհրաժարիլ Անգլիոյ գանձէն ընդունած թոշակէն։ Բաց աստի, Քօպուրկի այրի իշխանուհին իրաւունք ունի տարեկան թոշակի մը, և ըստ որում Քօպուրկեան գանձին հասոյթք սահմանափակ են յոյժ, դուքսը չի կրնար հրաժարիլ իբրեւ անգլիացի իւր իրաւունքն եղած թոշակէն։ Պերլինի կառավարական Նորտ Տէօյչէ Ալկ. Ցայթունկ այս բացատրութեան կը հաւանի, զայն պաշտպանելով իւր էջերուն մէջ։ Անգլ. թերթ մը կ'առաջարկէ խնդիրն արմատէն լուծել՝ Խորհրդարանի որոշմամբ մը որով Էտինպուրկի դքսին տարեկան թոշակը ջնջուի, և Վիքթորիա Թագուհւոյն տրամադրութեան ներքեւ տարեկան 10,000 ոսկի աւելի դրուի, զոր մայրն ըստ կամս իւր որդւոյն տայ, բան մը որուն մարդ չի կրնար խառնուիլ։ Առ այժմ խնդիրն առկախ կը մնայ։

ԾԵՐՈՒՆԻ ՎԱՐԺԱՊԵՏՆ. —Հեռագիրը ծանոյց արդէն թէ Պ. Կլատսթօն իւր ծննդեան տարեդարձի օրն Երեսփ. Ժողովը մտած պահուն, իւր կուսակցաց ջերմ կեցցէներով ողջունուած է, և պահպանողական կուսակցապետ Պ. Պալֆուր ի գլուխ Պահպանողականաց շնորհաւորած է զինք։ Պ. Կլատսթօն 17/29 Դեկտ.-ին աւարտեց իւր 84րդ տարին և մտաւ 85րդ տարին։ Երեսփ. ժողովոյ երիցագոյն անդամն է, 1832էն ի վեր անընդհատ երեսփոխան եղած ըլլալով։ Բայց երկու երեսփոխանք կան Պ. Կլատսթօնէ աւելի ծեր, Պ. Չարլզ Վիլլըրս, 91 տարեկան, երեսփոխան 58 տարիէ հետէ միեւնոյն շրջանակին, և Սըր Իսահակ Հոլտըն, 87 տարեկան։ Անգլիոյ պատմութեան մէջ չկայ վարչապետ որ Պ. Կլատսթօնի չափ խոր ծերութեան մէջ պաշտօնի վրայ եղած ըլլայ։ Լորտ Բալմըրստըն 81 տարեկան մեռաւ, և Լորտ Սիտմաութ և Լորտ Ըլտըն, թէեւ 86 տարեկան մեռան, բայց իրենց մահէն շատ առաջ գործէ քաշուած էին։ Պ. Կլատսթօն արդէն «Գանձարանի Լորտ» և գաղթային խորհրդական էր երբ ո՛չ Պ. Ջոն Մորլի, Իռլանտայի արդի նախարարն և իւր աջ բազուկն, ո՛չ Պ. Պալֆուր, պահպանողական կուսակցապետ և ո՛չ Պ. Չէմպըրլէյն, միութենական կուսակցապետը, դեռ չէին ծնած։ Պ. Կլատսթօն կրնար հայրն ըլլալ իւր արդի պաշտօնակցաց գրեթէ ամենուն ալ, և անոնցմէ երկուքին մեծ—հայրն ալ կրնար ըլլալ, այն է՝ Ներքին գործոց նախարար Պ. Ասքիթի և արտաքին գործոց նախարար Լորտ Ռոզպըրիի, զի այս երկուքին միացեալ տարիքը 85ը չանցնիր, մինչ Պ. Կլատսթօն Խորհրդարանի մէջ իւր անդրանիկ ճառն արտասանած է ճիշդ 60 տարի առաջ, և չորրորդ անգամ ըլլալով նախարարապետն է Մեծին Բրիտանիոյ։

ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ. —Մաճառ հրապարակագիր և վիպասան Պ. Մորից Ժոքայի անդրանիկ գործին հրատարակման 50ամեակին առթիւ, անուանի գրագէտը խնդակցական նամակ մը ստացաւ այրի գահաժառանգ իշխանուհի Ստեֆանիի կողմէ, որոյ հանգուցեալ ամուսինն՝ Ռուտոլֆ արքեդուքսին գործակիցն էր Մորից Ժոքայ՝ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ նկարագրական մեծ պատմութիւնն հրատարակելու հսկայ ձեռնարկութեան մէջ։ Փեշթայի Համալսարանին իմաստասիրական և գրագիտական բաժինը պատուակալ Տոքթորի աստիճան տուաւ անոր. Տիկնանց ընկերութիւն մը անոր անուամբ հանգանակութիւն մը բացաւ ի նպաստ աղքատ ուսանողաց, և երաժշտական մեծ ընկերութիւն մը գեղեցիկ նուագահանդէս մը տուաւ ի պատիւ գրագէտին, որ շատ մը կողմերէ թանկագին նուէրներ ստացաւ այս առթիւ։

ԴԷՊՔԵՐՆ Ծ'ԱՓՐԻԿԷ. —Իտալեան լրագիրք նոր տեղեկութիւններ կը հրատարակեն իտալեան զօրաց Սուտանցիներուն դէմ մղած պայքարին վրայ։ Զիքքոտիքոլա հարիւրապետին հրետանին և Սուտանցիներուն ձախ թեւն ետ մղելու պաշտօն ունեցող չորս գումարտակներ պահ մը յուսահատական վիճակի մէջ գտնուեցան։ Իտալացիք պարտաւորեցան ճակատեցնել իրենց բովանդակ պահեստի ուժն որ դեռ նոր ցամաք ելած էր, այն է՝ երկու գումարտակ և երկու հեծելախումբ, որք հսկայական ճիգեր թափեցին իրենց զինակիցներն ազատելու համար։ Պէտք եղաւ ետ առնուլ հրետանին որ արդէն թշնամեաց ձեռքն ինկած էր։ Ակորտաթի իտալեան բերդին կրակն ալ օգնութեան հասնելով, իրիկուան դէմ դժուարաւ ետ մղուեցան 10,000 Սուտանցիները։ Բայց Իտալացիք և իրենց անօրէնութեան տակ գտնուող բնիկ զօրքերն այն աստիճան յոգնած էին որ հետեւեալ օրը միայն կրցան հալածել նահանջող թշնամին։

ԳԵՐՄԱՆ ԳՐԱԳԷՏՔ. —Պերլինի գրական աշխարհին մէջ մեծապէս ուշադրութիւն գրաւեց Վիլհէլմ կայսեր մէկ որոշումն, որով չուզեց վաւերացնել Շիլլերեան հաստատութեան կողմէ Պ. Լուի Ֆուլտայի «[illegible]» ([illegible]) անուն թատերգութեան տրուած մրցանակը։ Շիլլերեան մրցանակն հաստատուած է գերման բանաս-

---

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (122)

ԺԻՒԼ ԼԵՐՄԻՆԱ

ԲԱՐԻԶԻ ԳԱՅԼԵՐԸ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

ԿԱՐՄԻՐ ԱՏԵԱՆԸ

—Մթին օդ։

—Սքանչելի՛. կ'անձրեւէ՞։

—Ո՛չ... հով կայ...

—Լուսի՞ն։

—Ամենեւին...

—Ուրեմն ականջ կը դնեմ սիրտիս ձայնին... եւ խոյս կուտամ...

—Հէ՞, գոչեց Կոնիկլու սարսռալով։ Ի՞նչ ըսիր։

—Ըսի թէ գիշերն ամէն կատու գորշագոյն է, և գայլերը սեւ են... կը խնդամ պահապաններուն վրայ որ չպիտի տեսնեն մեզի... կը խնդամ Պիքօթի քիթին, որ մեզի չի պաշտեր... ենթադրելով որ ողջ ըլլայ, բան մը որուն վրայ շատ կը տարակուսիմ այս ժամուս և այս տրամադրութիւններուս մէջ... ինծի տուր կօշիկներս։

—Միւֆիլէ, խնդրեմ, անխոհեմութիւն պէտք չէ...

—Կարծեմ կօշիկներս ուզեցի քենէ։

—Ահաւասիկ... բայց եթէ ետ չդառնա՞ս...

Միւֆիլէ, որ կը սեղմէր կօշիկները հագնիլ, ձգեց զանոնք՝ աւելի աղէկ դիտելու համար Կոնիկլուն։

—Պարոն, ըսաւ ծանր ձայնով մը, կարծեմ աղէկ չիմացայ...

Շեշտեց սա բառերը։

—Եթէ... ետ... չդառնա՛մ...

—Երբէք չպիտի մխիթարուիմ։

—Բէ՛հ, կ'ենթադրէք ուրեմն, պարոն Կոնիկլու, թէ ես, Միւֆիլէ, առանձի՞ն դուրս ելլելու մտադիր եմ...

—Կը կարծէի... կ'ենթադրէի...

—Դէչ կը կարծէք... այո, սէր կ'ընդրաջեմ... բայց բարեկամութիւն ալ կուզեմ։

Մէկզմէկու խանդաղատեցան։

—Ի՞նչ, Կոնիկլու, պիտի լքէի՞ր զիս...

—Ամենեւին, բայց ոստիկան-զինուորնե՞րը։

—Դուրսը ոստիկան-զինուոր չկայ այս ժամուս։

—Բայց... Պիքօթ։

—Ա՛հ, Պիքօթ՜ն, լաւ ուրեմն, խորհուրդ կուտամ անոր որ իմ ճամբէս տակ չիյնայ։

Եւ իբր աչքէ որոշումը չխախտելու համար, Միւֆիլէ.

—Արդ, Կոնիկլու, վստահ եղիր վրաս, հագիր լաթերդ, և յառա՜ջ։

—Սակա՞յն։

—Ես ունիմ, քաղաքին ֆրանքի մօտ։

—Վա՜յ, ո՞ւրկէ գտար։

Միւֆիլէ լայն ժպիտ մը ունեցաւ։

—[illegible] անկարգ մարդիկ են։ Ամենէն կարեւոր բաներն երեսի վրայ կը ձգեն... բարեբախտաբար ես կամ։

—Վարպետը թեթեւցուցի՞ր։

—Անհոգին Փառանէ ազատեցի զինքը, խնայողական արկղի փոխելով իմ գրպանս։ Ո՞վ գիտէ, բախտը փոփոխական է, և գուցէ պիտի գայ օր մը որ պիտի սքանչանայ իր պարտապանը ճանչնալով զիս ուրիշ բանի մը համար։

Խօսակցելով հանդերձ, Միւֆիլէ կը լրացունէր իր մարտական սարքումները։

Հագած էր նոր զգեստները զորս հաճոյակատարն Առլիպալ իր տրամադրութեան տակ դրած էր. ճերմակ շապիկ մետաքսէ գեղեցիկ փողկապով որ վեց անգամ կը դառնար վիզին շուրջը անուրի ձեւով, լայն տափատ, ազդրերուն վրայ ուռուցիկ, բոլոնական ձեւով [illegible], և, այս ամենուն վրայ սրածայր գլխարկ, երկարատեւ տեսակ մը շինուածք, զոր Միւֆիլէ ականջին վրայ կ'իջեցունէր։

Վերջապէս, ամբողջութիւնը լրացնելու համար, ձեռքն ունէր գաւազան մը որ թէ իբր զբօսանքի առարկայ և թէ իբր պաշտպանողական գործի կրնար գործածուիլ։

Կոնիկլու, դէմքն աղէկ ցուցունելով, և արդէն վախնալով իր ընկերը սաստիկ սրտմտեցունելէ, հագած էր իր սեւ լայն բաճկոնը, որ երեւան կը հանէր իր ցից նիհար ոսկորները։

Միւֆիլէի յաղթական երեւոյթը չունէր. իր կերպարանքն աւելի համեստ էր. մանաւանդ չունէր այն վեհութիւնը որ միւսին հանգամանքն էր։ Աւելի չինական էր, նուազ յաղթական...

Երբ պատրաստուեցան, վերստին քննեցին մթին լուսմը, և գոհունակութեան երկու պզտիկ աղաղակներ արձակեցին։

—Հիմա՛, ըսաւ Միւֆիլէ, ի՞նչպէս դուրս պիտի ելլենք ասկից։

—Բայց դուռնէն... կարծեմ։

—Հէ՛մ, ծառանե՞րը։

—Չպիտի արգիլեն մեր մեկնումը։

—Կոնիկլու, իմ տրամաբանութեանս հետեւէ... խնդիրն ատոր վրայ չէ։ Բայց զիս տեսնող սէրը չարգիլեր զիս խորհելէ։ Եթէ մարքիզն իմանայ թէ հակառակած ենք իր հրամաններուն, ո՞վ գիտէ երբ վերադառնանք, —վասնզի մտադիր եմ վերադառնալ, —դուռը գոց չպիտի գտնենք։ Արդ, իմ մասիս, սաստիկ կարօտը պիտի քաշեմ այս ասպնջականութեան, որ առատաբուխ և խնայողական ըլլալու կրկին առաւելութիւնն ունի։ Ասկից զատ խօսք տուինք բնաւ չհեռանալ այս տանիքէն, և եթէ թերանանք, մեր խիղճը կը սոսկայ մեզ որ ծածուկ կատարենք այս ներելի... խոստմնադրժութիւնը։

—Ուրեմն պատուհանէն փախչինք։

—Կ'ըսես, աղէ՛կ, ո՞վ Կոնիկլու, բայց ո՞ր յարկը կը գտնուինք։

—Առաջին։

—Պատուհանը պարտէզին վրայ կը նայի, պատ մը կայ... կ'անցնինք պատէն... և կ'իյնանք կը գտնենք։ Եղա՞ւ։

—Հարկաւ։

—Գործի սկսինք ուրեմն... բայց թող որ ես գործեմ... պատուհաններն անշշուկ բանալու եղանակը գիտեմ։

Արդարեւ այդ եղանակն այնքան լաւ յաջողեցաւ որ պատուհանին երկու փեղկերը բացուեցան առանց ո և է ճռինչի։

—Բարձր չէ՛, ըսաւ վար ծռելով. երեք չորս մեթր, շատ շատ հինգ. Երթանք։

Անցաւ փողոցէն. վար սահեցաւ, և անմիջապէս կախուած մնաց պատուհանէն... յետոյ աւազին վրայ ինկաւ այնքան թեթեւօրէն, որ վարդի թերթ մը չպիտի ծռէր, ինչպէս ինքն անձամբ ըսաւ Կոնիկլուին, երբ սա իրեն միացաւ։

Պահ մը անշարժ մնացին. Բան մը չէր շարժեր ապարանքին մէջ. Բնա՛ւ լոյս. Բնա՛ւ շշուկ։

Սակայն Կոնիկլու գերագոյն վարանում մը ունեցաւ։

—Չեմ գիտեր, մրմռաց Միւֆիլէի ականջին, բայց բան մը կը զգամ... Արդեօք դժբախտութի՞ւն պիտի հասնի մեզ։

—Մի՛ վախնար, ինծի հետ բնաւ վտանգ չի գար։

Պատն հասած էին. Վերելակութեան վարժ մարդեր էին։

Երեք մեթր պատ մը չէր կրնար կասեցունել զանոնք, ինչպէս գրոցի մէկ կըրպանքը։

—Ո՜ւֆ, ըսաւ Միւֆիլէ երբ փողոց ելաւ. Եղաւ լմնցաւ։

—Աւելուանկուեցա՞նք, ըսաւ Կոնիկլու։

Գործը գլուխ ելած էր։ Մեր բարեկամները վերստացած էին իրենց ազատութիւնը։

—Ո՞ւր ենք, հարցուց Կոնիկլու։

—Սպասէ որ հասկնամ... հա՛, շատ չէ թաղ մըն է. անձս աւելի աղէկ ճանչնալու պատճառ մը աւասիկ։

Միւֆիլէ, ձեռքը լուսարձակի ձեւացունելով, ուշի ուշով կը դիտէր փողոցը եւ պարտէզին դէմը գտնուող տուները։

Բայց որովհետեւ իր քննութիւնը կ'երկարէր, Կոնիկլու, նուազ երազող, աւելի գրական միջոց մը ձեռք առած և քանի մը քայլ յառաջացած էր մինչեւ անկիւն մը զոր նշմարեր էր։ Հոն, կազի մը լոյսովը ծանուցատախտակ մը տեսաւ։

—Սէնդ-Օնորէ փողոցը, ըսաւ Միւֆիլէին դառնալով։

—Ճիշդ կարծեմ կը ճանչնայի կոր... Շիտակը, այնքան եղական պայմաններու մէջ հոս բերուեցանք որ ներելի է վարանիլը։ Արդ, մեր մարքիզ բարեկամը Բէ փողոցը կը բնակի, իսկ պարտէզը Սէնդ-Օնորէ փողոցը կը դառնայ։ Պիտի գտնենք, դիմացի տան թիւն է 125։ Լմնցաւ։

—Ո՞ւր կ'երթանք, հարցուց Կոնիկլու։

—Ես գիտե՞մ. չեմ շիտակ։ Ո՞վ գիտէ թէ բախտն ու սէրը չեն սպասեր մեզ ասկից քանի մը քայլ անդին։ Ըստ բախտի երթանք, և վստահինք նախախնամութեան վրայ։

Ռուայեալ փողոցին կողմը գարկին։

—Գինետուն չկայ, ըսաւ Կոնիկլու։

—Հա՛, իրաւ է. Ի՞նչ հասկցար. Բարձր ազնուականութիւնը կանուխ կը պառկի, և գինետունները յաճախորդ չեն ունենար. Բայց եթէ ինծի կը հաւտաս, Րոշէ փողոցին ծայրը առաջնակարգ գինետուն մը կայ։

—Թերեւս վտանգաւոր է... Եթէ ճանչցուինք։

—Բէ՛հ, ընդհատեց։ Թերեւս տեղեկութիւններ առնենք Պիքօթի վրայ։

(Շարունակելի)

տեղծ Շիլլէրի ծննդեան 100ամեակին առթիւ, 1859ին, ի ձեռն Բրուսիոյ այն ժամանակի գահաժառանգին, որ ապա եղած է Վիլհէլմ Ա։ Այս մրցանակով կը վարձատրուին՝ կը քաջալերուին թատերական նոր գրուածներ, ոտանաւոր թէ արձակ, որք նշանաւոր հանդիսացած ըլլան գաղափարի նորութեամբ և ձեւի գեղեցկութեամբ։ Երեք տարին անգամ մը կը տրուի՝ ինն անդամէ բաղկացեալ մասնախմբի մը գնահատութեամբ, որ կ'ընտրուի Բրուսիոյ կրթական և կրօնական նախարարին կողմէ և կը նորոգուի երեք տարին անգամ մը։ Այս տարի մասնախմբին անդամք են բանաստեղծք Բօլ և Հէյզէ, վիպասան Կիւստավ Ֆրէյթակ, քննադատք և դասախօսք Տիլթէյ, Էրիք Շմիտ, Մինոր, պատմիչ Թրայչքէ, Պերլինի արքունի թատրոնաց տնօրէնն, և այլք։ Մրցանակն 3,000 մարք կամ 150 անգլ. ոսկի է։ Ֆուլտայի գործը միաձայնութեամբ ընդունուած էր։

ՄԱՆՉԵՍԴԸՐԻ ՋՐԱՆՑԻՆ ճարտարագիտական տեսակէտով մեծ յաջողութիւն մ'ըլլալն ամենուստ կը հաստատուի։ Միակ խնդիրն այն է թէ այս ջրանց, որ ի սկզբան պաշտօնապէս ցոյց տրուածէն շատ աւելի ծախքով լմնցաւ, (ընդ ամենայն 15½ միլիոն անգլ. ոսկւով,) դրամական տեսակէտով ալ յաջողութիւն պիտի ըլլա՞յ, այսինքն՝ բաժնետէրերուն կարեւոր շահ մը տա՞յ պիտի։

ՃԱՊՈՆԻ մէջ եւս կառավարութեան կողմէ արտօնուեցաւ բժշկուհիներու պաշտօնավարութիւնն։ Առաջին Ճապոնուհի բժիշկն է Տիկին Մարի Սուկանումա, որ Նակազաքի մեծ քաղաքին մէջ իւր արուեստն ի գործ պիտի դնէ։ Իւր ուսումն առած է յԱմերիկա Օհայոյի բժշկական կրթարանին մէջ։ Ցեւսոյ Օզաքայի մէջ Ճաբոնցի կառավարական պաշտօնէի մը հետ ամուսնացած է։

ԱԶԳԱՅԻՆ
ԼՈՒՐԵՐ

ԱՄՆ. Ս. Պատրիարք Հայրն հիւանդ ըլլալով, մէկ քանի օրէ ի վեր իր բնակարանը կը մնայ ի Մաքրիգիւղ. Ն. Ամենապատուութիւն երէկ եւս այդ պատճառաւ չկրցաւ նախագահել Քաղաքական Ժողովոյ։

* * *

Քաղաքական Ժողովն երէկ ի Նիստ գումարուեցաւ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ ատենապետութեամբ Վսեմ. Մաքսուտ Սիմոն պէյի եւ զբաղեցաւ յարաբերական խնդիրներով։ Ժողովն ի միջի այլոց հետեւեալները տնօրինեց։

Հանրային կրթութեան պաշտօնատան կողմէ Պատրիարքարանի յանձնուած ըլլալով մայրաքաղաքիս ազգ. վարժարանաց արտօնագրերն, Ժողովն որոշեց յղել զանոնք Ուսումնական Խորհրդոյ, յանձնելու համար Թաղական Խորհրդոց։

Շիշլիի ազգ. գերեզմանատան մէջ քանդակի և պահապանի սենեակներ կառուցանելու արտօնութիւն խնդրուած էր։ Այդ շինութիւնք կայս. Իրատէով մը արտօնուած և կայս. հրովարտակը շնորհուած ըլլալով՝ Ժողովն որոշեց ծանուցանել Բերայի Թաղական Խորհրդոյն։

Ժողովը գոհունակութեամբ տեղեկացաւ Մալաթիոյ առաջնորդական տեղապահին մէկ նամակէն որ վիճակին նորակազմ ժողովները ձեռնարկած են ի պաշտօն և կը վարեն գործերը կանոնաւորութեամբ։

* * *

Տնտեսական Խորհուրդն երէկ իւր սովորական նիստը կազմեց Ղալաթիոյ խորհրդարանին մէջ և զբաղեցաւ հաշուական, կալուածային ու ժառանգական խնդիրներով։

* * *

Ուսումնական Խորհուրդն և Կտակաց Հոգաբարձութիւնը խառն Նիստ գումարելով երէկ զբաղեցան Տիկին Էրմինէ Վարդանեանի կտակային խնդրովը։

Տիկին Էրմինէ ի միջի այլոց հարիւր ոսկւոյ գումար մը եւս կտակած է Մայր եկեղեցւոյ՝ որպէսզի իւր մահուընէն յետոյ անոր տոկոսովը Թաղին երկսեռ վարժարանաց աղքատ աշակերտներուն տարուէ տարի դասագրքեր գնուին։

ՊԵՏՐՈՍ ԴՈՒՐԵԱՆԻ

ՏԱՂՔ ԵՒ ԹԱՏՐԵՐԳՈՒԹԻՒՆՔ. գին տասնեւհինգ ղրշ։
ՊԱՏԿԵՐՆ. գին 3 ղրշ. Թէ շինողը եւ թէ շինել տուողը պատասխանատու են։ Տ. Հմայեակ քահանայի կնիքը չկրող օրինակներն կեղծ պիտի համարուին։
ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆ. գին յետ ամբողջին տպագրութեան 10 ղրշ. երբ ֆօրմանները հրատարակուած են։

Տ. ՀՄԱՅԵԱԿ ՔԱՀԱՆԱՅ ԷՐՍԻՐՃԵԱՆԻ

ՏԱՐԵՐՔ ՄԱՅՐԵՆԻ ԼԵԶՈՒԻ. Ա. մասն, պատկերազարդ, ձայնագրեալ երգով. գին 3 ղրշ։
ՏԱՐԵՐՔ ՄԱՅՐԵՆԻ ԼԵԶՈՒԻ. Բ. մասն, պատկերազարդ, ձայնագրեալ երգով. գին 4 ղրշ։
ՇԻՆԵՆՔ ՃԵՄԱՐԱՆԸ. Սկիւտարու ճեմարանի վերաշինութեան համար տետր. գին 2 ղրշ։
ՇԻՆԵՆՔ ԳԵՐԵԶՄԱՆԱՏՈՒՆԸ. Իւսկիւտարու գերեզմանատան շինութեան համար տետր. գին 2 ղրշ։
Դիմել Պալենց գրատուն, ի Կ. Պոլիս, Զաքմաքճըլար Եօգուշը. թիւ 20։ 900 6—10

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ. — Պետական Խորհրդոյ անդամ անուանեցաւ Կէօրիւճէի կառավարիչ Պէհճէթ փաշա։

Լոնտոնի օսմանեան դեսպանատան առաջին քարտուղար անուանեցաւ Ալի Ֆերուխ պէյ, առաջին քարտուղար օսմանեան դեսպանատան Պուքրէշի։

Սանկթ Միւթէմայիզի աստիճան տրուեցաւ Մադրիտի օսմանեան դեսպանատան երկրորդ քարտուղար Մէհմէտ Նապի պէյի։

Իմթիազի պատուանշան տրուեցաւ կայս. պալատան առաջին քարտուղար Սիւրէյա փաշայի։

Ականաւոր Օսմանիէ՝ ծովային սպայակոյտին Նախագահ Ֆերիդ Թաֆիք փաշայի։

Առաջին կարգի Օսմանիէ՝ կայս. անձնական սպայակոյտին Ֆերիդ Շաքիր փաշայի։

Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Մոսքուայի օսմանեան դեսպանատան առաջին քարտուղար Շէքիպ էֆէնտիի և Տօքթ. Մէլինճէնի։

Առաջին կարգի Շեֆգաթ՝ Սպանիոյ արտաքին գործոց նախարարին կնոջը։

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆԸ. — (Պաշտօնական Ցեկոյց) Դեկտեմբեր 21 երեքշաբթի օրուան ժամ 6էն մինչեւ դեկտեմբեր 22ի չորեքշաբթի օրուան ժամ 6, մայրաքաղաքիս մէջ բոլորն հինգ դէպքեր և երկու մահեր պատահած են։ Առաջուան բռնուածներէն երկուքը մեռած են։ Ահաւասիկ մանրամասնութիւնները.

Ֆաթիհ՝ մէկ։ Վարակեալն է Խամիլ Ալի (գոլթուգճը)։

Զրհանկիր զօրաց վաշտէն՝ մէկ։ Իպրահիմ Էօմէր (զինուոր)։

Հէնթեկազօրաց գունդէն՝ մէկ։ Օսման Պէքիր (զինուոր)։

Ղարաթիա՝ մէկ։ Մուսթաֆա Հիւսէյին (ածխավաճառ) Մեռած։

Արնավուտքէօյ՝ մէկ։ Եաքումի Նիքօլի (ձկնորս)։

Եէրիգաբու՝ մէկ։ Եօրտան Նիքօլա (հաղճը) Մեռած։

Կէտիկ Փաշա՝ մէկ։ Իսկուհի Սահակեան։

* *

Առաջուան բռնուածներէն մեռած են.

Մալթեբէի հիւանդանոցէն՝ մէկ։ Տավուտ Խալիլ (զինուորական սպասաւոր)։

Խասքէօյ՝ մէկ։ Նաքօ Պօխոր (Րէժիի գործաւոր)։

ԼԻԱԳԱԹԻ ՇՔԱԴՐԱՄ. — Անցեալներն ի Թօփխանէ թաղապետական հիւանդանոցին մէջ պատահած հրդեհին առթիւ հիւանդները իտալական հիւանդանոցը փոխադրուած էին։ Իտալական դեսպան Բօլլիանո կոմսը այդ հիւանդներու հանգստութեանը համար մարդասիրական ծառայութիւններ մատուցած էր։

Արդ. Վեհ. Սուլթանը գնահատելով Բօլլիանո կոմսին մարդասիրական այդ արարքն, բարեհաճած է շնորհել անոր Լիագաթի ոսկի և արծաթ շքադրամները։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ կառավարութիւնը հրաւիրած է Օսմ. կառավարութիւնը մասնակցիլ յունվար 25 ին (Ն. Տ.) ի Փարիզ գումարելի առողջապահական համաժողովին։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարար Վսեմ. Զիւհտի փաշա հիւանդ ըլլալով երէկ չկրցաւ ներկայ գտնուիլ Նախարարաց Խորհրդոյ նիստին։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարար Վսեմ. Նազիֆ փաշա անցեալ երկուշաբթի օրէն ի վեր հիւանդ է։

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհրդոյ օրէնսդիր ճիւղն, որ նկատողութեան առած էր ծովային առեւտրական պատժական կանոնագիրը, հարկ եղած բարեփոխումները կատարելով և առ ի տեղեկութիւն եւրոպական այդ կարգի կանոնագրերն ալ նկատողութեան առնլով, ծրագիր մը պատրաստած է զոր մէկ քանի օրէն պիտի մատուցանէ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին։ Այդ խորհրդակցութեանց ներկայ գտնուած է նաև Վճռաբեկ ատենի անդամներէն Ալի Շահպազ էֆէնտի։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ դեսպանատան մէջ նախընթաց գիշեր երեկոյթ մը տրուեցաւ Ռատօլին իշխանի որդւոյն ամուսնութեանն առթիւ։ Ներկայ էին բարձրաստիճան պաշտօնատարք, դեսպանք և այլ հրաւիրեալք։

Մեծ-Եպարքոս Բարձր. Ճէվատ փաշա նախընթաց իրիկուն նոյն դեսպանատունը երթալով տեսակցեցաւ դեսպան Ռատօլին իշխանին հետ։

Պսակի արարողութիւնն այսօր պիտի կատարուի, յետ որոյ նորապսակ ամոլը Մեծ-կղզի պիտի երթայ մէկ քանի օր հոն անցունելու համար։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ. — Ադրիանուպոլսոյ մէջ մինչեւ դեկտեմբեր 20 հանրային առողջութիւնը գոհացուցիչ է։ Մինչեւ նոյն թուականը Տիմէթօքայի մէջ զինուորներէն մէկ դէպք և առաջուան բռնուածներէն մէկ մահ։ Չորս վարակեալներ ապաքինած են։ Ռասթկան զինուորներէն երկու դէպք և ժողովուրդէն մէկ։ Առաջուան բռնուածներէն հրեայ կին մը մեռած է։ Լիւլէ Պուրկազի և շրջակայից մէջ հանրային առողջութիւնը գոհացուցիչ է։

— Պաղտատի Հարրաս գաւառակի մէկ գիւղին մէջ քոլերա երեւան ելլելով մէկ քանի դէպքեր ու մահեր ալ պատահած են։ Դեկտ. 19ին ի Խանիգին հեծելազօրաց գունդէն զինուոր մը վարակուեր է։

— Դեկտ. 20 էն 21, Տրապիզոնի մէջ չորս դէպք և հին ու նոր բռնուածներէն երկու մահ։ Խամսիքէօյի մաքրանոցին մէջ դեկտ. 20 ին վարակեալ ուղեւոր մը մեռած է։ Սիւրմէնէի գիւղերուն մէջ երեք դէպք ու մէկ մահ։

— Սելանիկի, Եւդոկիոյ և Քէօժանճախի մէջ հանրային առողջութիւնը գոհացուցիչ է։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանը Թագրիրով մը խնդրած է Դատական նախարարութենէն որ յառաջիկայ Մնդխան տօնին առթիւ բարձր ողորմութեամբ առժամապէս ազատ արձակուին իւր ժողովուրդէն թեթեւ յանցանքի համար բանտարկուած անձերը։

ԳԱՏԸՔԷՕՅԻ ֆրանսական եկեղեցւոյն մէջ անցեալները գողեր մտնելով ոսկի եւ արծաթ անօթներ գողցած էին։ Գատըքէօյի ոստիկան Խալիլ էֆէնտի երէկ Բերայի մէջ ձերբակալեց այդ գողն որ 28-30 տարեկան երիտասարդ մ'է Միտրոֆ Բօսթանթինոֆ անուն, խիստ մաքուր հագուած և երկայն գլխարկով։ Վրայէն գտնուած են 25 կտոր գոհարեղէններ, զորս Խալիլ էֆէնտի ցոյց տուած է նոյն եկեղեցւոյ պաշտօնէից, որք հաստատած են թէ եկեղեցիէն գողցուած նիւթերէն են։ Այդ անձ ձերբակալուած է։

ՏԷՖԹԷՐԽԱՆԷԻ վերատեսուչ Րիզա փաշա հիւանդ ըլլալով մէկ քանի օրէ ի վեր իւր պաշտօնատեղին բացակայ կը գտնուի։

ՄԱՔՍԱՑԻՆ վերատեսչութիւնը հրահանգ ուղղած է որոց որ անկ է արգիլել մուտքն այն բոյսերուն, որք որթախտին փոխադրութեան պատճառ կ'ըլլան։

ԿՐԷՏԷԻ առողջապահական բժիշկ կարգուած է Տօքթ. Սաքս, որ այսօր իւր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի։

Պ. ՍԱԼՕՄՕՆ ՖԷՐՆԱՆՏԷԶ, Ղալաթիոյ ծանօթ դրամատէրը, նախընթաց օր մեռաւ և յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ այսօր։ Վախճանեալը արեւելքի մէջ հաստատուած հին հրեայ ընտանիքի մը կը պատկանէր և սեղանաւորական կարեւոր գործերու գլուխը գտնուած էր։ Վարած է նաև Սօսիէթէ Ժէնէրալ դրամատան անօրէնութիւնը։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՔ. — Երէկ Մուտանիա ղրկուեցան Բուժէլիցի 132 խմբում գաղթականներ՝ Անատոլուի կողմը բնակութեան հաստատուելու համար։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ Պարտուց վարչական ժողովոյ նախագահ Պ. Պէռժէ, որ Եւրոպա կը գտնուի, քանի օրէն մայրաքաղաքս պիտի դառնայ։

ԻԶՄԻՐԻ մէջ եւս ինֆլուէնզա երեւան ելած է և բնակիչները մէկ քանի օրի չափ կը տառապեցնէ։

ԲԵՐԱՅԻ պատժական ատեանն երէկ դատեց Ստեփան, Յովհաննէս և Կարապետ անուն անձերն, որք ամբաստանուած էին թէ ոստիկան Խալիլ ու Օսման էֆէնտիները ծեծած են ատոնց պաշտօնի կիրառման պահուն։ Ամբաստանեալներէն Կարապետ դատապարտուեցաւ վեց ամսուան և հինգ օրուան բանտարկութեան, իսկ Ստեփան և Յովհաննէս անպարտ արձակուեցան։

ԹԱԹԱՎԼԱՅԻ Յունաց Այիօս Աթանասիոս եկեղեցին նախընթաց գիշեր գողեր մտնելով յիսուն ոսկւոյ արժողութեամբ արծաթեայ կանթեղներ և այլ անօթներ գողցեր են։

ԲԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ մէկ մէկ ձեռք հագուստ, շապիկ, գուլպայ և այլն տրուած է ապաքինեալ այն տասնչորս հիւանդներու, որոց հագուստներն այրած էին ի Թօփխանէ թաղապետական հիւանդանոցին մէջ պատահած հրդեհէն։ Այդ անձինք երախտագիտական հանրագիր մը մատուցանելով բարեմաղթութիւններ ըրած են վասն կենացն Վեհ. Սուլթանին։

ՍԵՒ ԾՈՎՈՒ մէջ անցեալ շաբաթ գիշեր պատահած փոթորկի պահուն շոգենաւի ու առագաստանաւի վնաս չէ պատահած։

ԻԶՄԻՐԷՆ մայրաքաղաքս եկած էր Գարամանցի Շաթիրօղլը անուն վաճառական մը, որ, կ'ըսէ Ստամպօլ, կեղծ երաշխաւորներու ստորագրութեամբ երեք հազար ոսկւոյ չափ գումար մը կորզած է Վիթալ ընկերութենէն։ Այդ անձ, որ նորէն Իզմիր ղրկուած է, պանքային մէջ գումար մը ունենալով, այդ գումար գրաւի տակ առնուած է, որով Վիթալ ընկերութեան պահանջքին կէսն ապահովեալ կը նկատուի։

ՈՃԻՐ ԵՒ ԱՐԿԱԾ. — Անցի գիշերն ի Բերա Թէբէ Պաշը, գարեջրատան մը մէջ կռիւ մը ծագեցաւ Ֆաթիլ անուն գերմանացիի մը եւ Աթանաս Մանօլաթօ անուն հելլենացւոյ մը միջեւ։ Ֆաթիլ կուրծքէն վիրաւորուեցաւ։ Մանօլաթօ փախչելու պահուն ձերբակալուեցաւ։

— Երէկ ի Բերա Թարլա Պաշը թաղին մէջ 17-18 տարեկան սպասուհի մը բարձր տան մը պատուհանները մաքրելու պահուն վար ինկաւ և անմիջապէս մեռաւ։

ԱԶԳ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Օսմ. Հանրային պարտուց վարչութիւնը կը ծանուցանէ իր պարտաթուղթերն ունեցողներուն թէ, 1881 դեկտ. 8/20ի կայս. հրովարտակին Ն. յօդուածին 5րդ հատուածին համաձայն, բոլոր այն կտրօնները որք վեցամսեայ պայմանաժամին մէջ չեն գանձուած, պիտի ջնջուին։

Հետեւաբար, 1888 մարտ 1/13ի կտրօնները եթէ չգանձուին մինչեւ 1894 մարտ 12, վար պիտի դրուին Օսմ. Հանրային պարտուց վարչութեան կողմէ։

Կ. Պոլիս 2 դեկտ. 93

Մօտակայ գաւառի մը մէջ պաշտօնավարելու համար գոհացուցիչ ամսականաւ գրագիր մը պէտք կայ, տոմարակալութեան հմուտ և առեւտրական գործոց մէջ փորձառու։ Դիմել Արեւելքի Խմբագրատունը։
917 7—10

ԱԶԴ

Արդէն բնաւ տարակոյս չկայ թէ մաքուր, հին եւ գիտականապէս պատրաստուած ճշմարիտ քոնեաքի գործածումը առողջապահական միջոցներէն մէկն է ընդդէմ այն համաճարակին որ կը տիրէ մայրաքաղաքիս ինչպէս նաև ամբողջ Եւրոպայի մէջ։

Հոս հարկ չկայ ի մէջ բերելու եւրոպացի երեւելի գիտուններու կարծիքներն այս մասին։ Այդ նշմարէնէն կ'ազատէ ձեզ գործածումն այս ըմպելիքին զոր այս երեւելի գիտունք ներմուծած են հնտախտային հիւանդանոցներու մէջ եւ իրենց խորհրդովը տարածուած է հասարակութեան մէջ։

Քաղաքակիրթ աշխարհի կեդրոնին մէջ կատարուած կրկին փորձերը իրօք ապացուցած են թէ քոնեաքը անանկ կազդուրիչ տարրեր կը պարունակէ որ կազմը կը պահպանէ անթեւալ ախտին կանխատրամադրութենէն եւ անմիջապէս կ'ընէ առաջին յարձակումները՝ քիչ շատ մեղմելով անոր ծանրութիւնը։

Բայց որպէսզի այս հրաշալի ըմպելին առաջ բերէ իր բարերար արդիւնքը պէտք է որ քոնեաքին տեսակն ու տարիքը երաշխաւորուին։

Ծանօթ է հասարակութեան թէ միակ քոնեաքը որ կ'ընծայէ այսօրինակ երաշխիքներ ԹՐԻԲՕ քոնեաքն է, իր նախնական նիւթին գերիվերութեանը, իր գիտական անթերազանցելի պատրաստութեանը, ինչպէս նաև իր առնուազն վեց տարուան հին արտադրութեանը պատճառաւ։

Իր մեծ սպառումն յԵւրոպա, մանաւանդ ի Ֆրանսա որ ստացած է ոսկի շքադրամներ տեղեկագրական ցուցահանդէսներուն մէջ, լաւագոյն ապացոյցն է։

50,000 ֆրանքի պարգեւ մը կը տրուի այն անձին որ ապացուցանէ թէ ուրիշ քոնեաքներ ունեցա՞ծ են նոյն պատուոյ նշանները Եւրոպայի մէջ։

Ամէն տեղ առանց նախապատուութեան ուզեցէք ԹՐԻԲՕ քոնեաքը, եթէ կուզէք ձեր առողջութիւնը պահպանել ընդդէմ ձեզ սպառնացող վտանգին։

Մեծ ուշադրութիւն կը յանձնարարուի կեղծիքներու դէմ։

Թուրքիոյ գլխաւոր գործակալները ՏՈՒԲԱՍ եղբարք, Ղալաթիա, Ալիքսիատի խան, թիւ 17։

ՀԵՌԱԳԻՐ
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՓԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿ, 2 Յուն. — Հնտախտ ծագեցաւ գիշերօթիկ քանի մը վարժարանաց մէջ։

ՎԻԵՆՆԱ. — Պաշտօնական յայտարարութիւն մը հրատարակեցաւ, որով Ռուսիայէն եկող նաւերուն և ճամբորդներուն դէմ դրուած քառանդինայի արգելքները նաև Եւրոպական և Ասիական Թուրքիայէն եկողներուն դէմ հաստատուած են։

ՍՈՖԻԱ. — Սոպրանիէն խստացուց լրագրական օրէնքը։ Հաստատեց գաւառային բաժանումներու նոր ծրագիրը։

— Զինուորական նիւթոց գնման համար զինուորական նախարարին խնդրած մէկ ու կէս միլիոն Ֆր.ի վարկը քուէարկեցաւ։

ՓԱՐԻԶ. — Թէմփս ուշադրաւ երկու վաւերագիր հրատարակեց, որք կը հաստատեն Քօրնէլիուս Հէրցի մեղսակցութիւնը Պառոն Ռէյնաքի հետ, Բանամայի Ընկերութենէն առնուած դրամոց մասին։

— Ելմտական Նախարարն հաստատեց թէ 4½% արժէթուղթը պիտի վերածէ 3½ի, և այս փոփոխումը փետր. 16 էն առաջ պիտի կատարէ։

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 23 Դեկտեմբեր

ԸՆԹԱՑԻԿ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	110 ½
3 » Փարիզի	22 80

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՔՕՆՍՕԼԻՏԷ

Երէկ իրիկուն գոց. (Միս. Ա. Պէրի)	24 38½
Բերայի մէջ »	— —
Առաւօտուն բացուելուն	24 37
Կէս օրին	24 37½
Թանձրաթերթ Օսմանիէ երէկ իրիկուն	— —
» » ժամ 5ին	— —

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն	Սերի	57 50
»	»	35 25
»	»	27

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐ

Օսմանեան Պանքայ	Անգլ. Ոսկի	— —
Քրէտի Մօպիլիէ	» »	7 20
Պանք տը Քօնս	» »	3 05
Օսմ. Շոգենաւ	» »	4 10
Րէժի	Օսմ. Ոսկի	17 36
Թրամուէյ	» »	575
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ	» »	310
Քունթիլի Երկաթուղի	Ֆր.	94 12
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի		39

ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ. 100
20 ֆրանքնոց	» 87 30
Անգլիական ոսկի	» 110 15
Մարք Գերմանական ոսկի	» 107 10
Ռուպլի	» 90
Ֆիորին	» 51 15
Իսպայ Զմեթաղրամ	» 8 52
Մէճ. արծաթ (տարր.)	» 108
Մանր արծաթ	» 103
Մէթալիք	» 97
Թասֆիյէ	— —
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	5

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՕՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 3 Յունվար

Ֆրանսական Ռանթ 3%	98
» » 4½%	105 92
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սերի Դ.	22 72
Օսմ. մաքս. արժէթուղթ	503 12
Բրիօրիթէ Թիւրք (1890)	458 75
Օսմանեան Երկաթուղի	94 62
Րէժիի բաժնեթուղթ	407 50
Պանք Օթոման	605 62
Քրէտի Լիոնէ	772 50
Իտալական Ռանթ 5%	79 25
Եգիպտական միացեալ	508 12
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 160
Օսմանիէ (Օսմանեան քոնսոլիտէ)	428 12

ԼՈՆՏՈՆ, 3 Յունվար

Անգլ. քոնսոլիտէ	98 81
Օսմ. » Սերի Դ.	22 50
» » Գ.	37 50
» » Բ.	35 50
» » Ա.	24 12
Օսմ. փոխառութիւն 1871	100 25
Փոխառութիւն 1877 (Տէֆթէրի Լոն)	98 25
Պանք Օթոման	14 48
Այտընի երկաթուղի	12 37
Խասքէօյի երկաթուղի	16 12
Եգիպտական միացեալ (Ունիֆիէ)	101
» առանձ. բրիվիլէժիէ 1890	— —
Տօմէնիալ (փոխառ. Ռոչիլտ)	103 25
Հելլենական 5%	28 50
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 374

ՎԻԵՆՆԱ, 3 Յունվար

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	124 55
» Փարիզի	50 40
Օսմանեան Րէժիի բաժնեթուղթ	199 80
» Երկաթուղի	54 60

ԲԵՐԼԻՆ, 3 Յունվար

Օսմանեան Երկաթուղի	90 40
Օսմ. Րէժի	—
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 20
» Փարիզի	80 60

ՓԱՐԻԶ ՓԹԻԹ ՊՕՐՍ

ՓԱՐԻԶ, 3 Յունվար

Ֆրանսական Ռանթ 3%	98 62
Եգիպտական միացեալ	—
Օսմ. քոնսոլիտէ Սերի Դ.	22 75
Օսմ. երկաթուղի	— —
Օսմ. Րէժի	— —
Օսմ. մաքս. արժէթուղթ	— —
Բրիօրիթէ Թիւրք	— —
Պանք Օթոման	607 81

ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՆԱԼԵԱՆ ՅԱԿՈԲ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ (*)

Ապաքէն, յանձին Նալեանի արժանաւոր յաջորդ մը թողած էր Կոլոտ Յովհաննէս Պատրիարքն, որ մասնաւոր խնամք տածած է իր երկու յառաջադէմ աշակերտներուն, Զմմառացի Յակոբ Նալեանի, և Պալաթցի Յարութիւն վարդապետի, որ միանգամայն Նորին Ամենապատուութեան պատրիարքական փոխանորդութեան պաշտօնը կը վարէր։

Նալեան՝ վարդապետ չեղած, իր աստուածաբանական տաղանդը ցոյց տուած էր տարբեր միջավայրի մը մէջ։

Կ'աւանդուի թէ՝ Նալեան օր մը լիանալով (տօմուշ գայըք) Պահճէ-գաբուէն Պալաթ գնացած պահուն՝ ուղեւորներուն մէջ կը գտնուի մոլեռանդ հրեայ մը, որ կը ժպրհի ծաղրաբանել մերայինս, առարկելով թէ՝ սոքա երեք աստուածք ունին կը պաշտեն, մահուան ատեն իրրեւ գիրար փոխանակող, եթէ երեքէ անոնցմէ մին մեռնի։

Նալեան առ այս կը պատասխանէ թէ՝ «կը տեսնե՞ս բազուկներս, որ կը գործեն»։ ցուցուցած է անոր ձեռնձիգ լինելու համար նախ՝ իր ուսը, ապա դաստակը, և հուսկ ուրեմն բռունցքը, և յետոյ բացատրած է. «Թէպէտ անոնք բազկին առանձին մասերն են, սակայն միանական են, և եթէ գլական ապացոյց սոյն իրողութեան՝ չվարանիր ուժգին ապտակ մը իջեցնել հրէին երեսին, որպէս զի աւելի զօրաւոր կերպով հաստատէ ամենասուրբ Երրորդութեան գոյութիւնը։

Զայս լսելով Կոլոտ-Յովհաննէս Պատրիարք, իսկոյն վարդապետ կը ձեռնադրէ իր ուշիմ աշակերտը։

* *

Նալեան Յակոբ՝ մխիթարիչի պաշտօն ալ կատարած է, երբ Երուսաղէմայ Պատրիարքին Երուսաղէմացի ձեռնասուն Աթոռակալը՝ Հաննա կամ Հէննէ Յովհաննէս աստուածաբան և պատմագէտ եպիսկոպոսը վախճանած, եւ այս առթիւ խորին կսկիծներու մատնուած էր Շղթայակիր-Գրիգոր պատրիարքը։

Թէեւ Կ. Պոլսոյ Կոլոտ Յովհաննէս Պատրիարքը փութացած էր քանիցս մխիթարական գրեր ուղղել յԵրուսաղէմ առ Շղթայակիրն, որ իր մտերիմ ու նախկին ընկերակիցն էր, սակայն անմխիթար մնացած՝ շարունակ կը հառաչէր ու հոգւոց կը հանէր Գրիգոր՝ իր հոգեւոր սանին տարաժամ վախճանման համար։ Ուստի, 1734 ին Կոլոտ—Յովհաննէս Պատրիարքը՝ Նալեան Յակոբ վարդապետը իբր մխիթարիչ յղեց յԵրուսաղէմ, հնարագէտ գիտնական Յովհաննէս վարդապետին և այլ վարդապետներու և ուխտաւորաց հետ։

Նալեան իր հետ ընծաներ ալ տարաւ հոգեւոր տիրոջը կողմէն պատրաստուած, այն է, պատուական ոսկեհուռ շուրջառներ, խորանի նկարագեղ վարագոյրներ և այլ թանկագին նուէրներ, որոց ամենքն ալ անձամբ յանձնելով յԵրուսաղէմ Շղթայակիր Գրիգոր Պատրիարքին, մխիթարական խօսքերով սփոփեց Նորին Սրբազնութեան վշտակիր հոգին։

Գրիգոր—Շղթայակիր՝ թէեւ սգաւոր և անմխիթար, Կոլոտ-Պատրիարքին կարօտն առաւ՝ երբ յանկնկալս՝ Նալեանի ներկայութիւնը տեսաւ, ու մխիթարուեցաւ։ Նոյն տարւոյ սեպտ. ամսուն մէջ՝ Սեղբոս Ամիրայի մահիմաններէն՝ պետական կարեւոր անձնաւորութիւն մըն ալ Երուսաղէմ գացած էր. առ որ այցելել փութաց Շղթայակիր Գրիգոր Պատրիարք, իրեն հետ առնելով Նալեան Յակոբ վարդապետը, մատուցանելով անոր խել մը թանկագին ընծաներ, թէ Երուսաղէմայ և թէ Կոստանդնուպոլսոյ կրկին Պատրիարքութեանց կողմանէ նուիրեալ։

Քիչ յետոյ մայրաքաղաքս վերադարձաւ Նալեան իւր հոգեւոր պետին մօտ, որ առաջնորդութեան պաշտօն տուաւ անոր 1735 ին, երբ Գաղատիոյ Առաջնորդ Շիրինեան Մովսէս վարդապետ վախճանեցաւ։

Նոյն ատեն գաւառին Ս. Աստուածածնայ վանքն, որ հնութեամբը նշանաւոր մենաստան մըն է, և երբեմն Անկիւրացի Եղիազար կաթողիկոսին ալ ապաստանարանն եղած, շէն ու փայլուն վիճակի մէջ համբաւաւոր ուխտատեղի մըն էր շրջակայ վիճակայիններուն համար։

Այս վանքը՝ քրիստոնէական եկեղեցւոյ ըլլալէ առաջ, կռատուն էր։

Հայք գաղթած էին 1375ին Կիլիկիոյ կողմերէն, և մաս մ'ալ Պարսկաստանէն, և հաստատուած էին յԱնկիւրիա՝ Ճանկրի-Գափուսի ըսուած թաղը, բայց եկեղեցի չունէին։ Այս թաղը վանքին ճիշդ ճամբուն վրան է։

Այս միջոցին Օսմանեան Սուլթաններէն մին՝ Բաբելոն գացած ատեն, տեղւոյն Հայերը դիմում կ'ընեն, և եկեղեցւոյ տեղ մը կը խնդրեն աղօթելու համար։ Նորին Վեհափառութիւնը կը հրամայէ առ որ անկ է, և այս վանքը ցոյց կը տրուի այս ատեն, ուր յետոյ միաբանական եւ ուխտաւորական թաղեր շինուած են։ Եւ Հայք՝ յառաջնորդութեան Նիկոլ անուն եպիսկոպոսին, կը նորոգեն զայդ տաճար, 935 Հայոց տոմարական թուին։

Վանքը՝ բազմաթիւ եկեղեցական զարդեր, անօթներ, պղնձեղէններ ու միաբաններ ունէր։

Գաղատիոյ մէջ Հայերը խօլը փառաւոր եկեղեցիներ ունէին, որոց անուններն էին՝ Ս. Խաչ, որ Ս. Կղեմէս (1) ալ կ'ըսուի, համանուն հայրապետին գերեզմանը հոն գտնուելուն, Ս. Նշան, Ս. Հոգի, Սրբոց քառասնից մանկանց, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ, Ս. Գէորգ, Ս. Սարգիս։ Ասոնք երկփեղկելու արամադրութեան մէջ կը տարբերէին։

Այս միջոցին օտարամիտները բոյն դրած էին գաւառներէն ոչ միայն Գաղատիոյ, այլեւ Այնթապի և Տրապիզոնի մէջ։

Եւ Կոլոտ—Յովհաննէս Պատրիարք, լատիններու հնարքներէն շատ կը նեղուէր, և իր ժողովուրդն զգուշացնելու համար, մայրաքաղաքիս եկեղեցեաց թիւը հետզհետէ յանախ շատցնել, և Իւսկիւտարի մէջ ալ յատուկ դպրոց մը հաստատելով՝ բազմաթիւ աշակերտներ ընծայեց Ազգին։

Նալեան Յակոբ վարդապետ, բնաւ դադար չունէր։ 1737ին, մեծ գործունէութեան մէջ էր. գեղեցիկ քարոզներ կը խօսէր ամեն կիրակի օրերը, մերթ Մայր Եկեղեցին, և մերթ Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցին (2)։

Այս միջոցին էր, որ Նալեան վարդապետ հարկ տեսաւ գրել և հրատարակել աշխարհաբար ոճով իր գրական նախափայլքը՝ «Քրիստոնէական ուսանելի կամ Քրիստոնէից վարժից» անուն գիրքը։

Նոյնպէս, միեւնոյն տարին շարադրեց Վէմ Հաւատոյ մատեանը, որ տպուած է հրամանաւ Կրէտացի Աբրահամ ընդհանրական կաթողիկոսին Էջմիածնայ, և Երուսաղէմայ Գրիգորի ու Կ. Պոլսոյ Յովհաննու Պատրիարքաց, և վերջին երկուքին արդեամբն

(*) Շարունակութիւն շաբաթ աւուր թիւէն։

(1) Աստ է՛ Եօթը Կուսանաց տեղին։

(*) Պարտ կը համարինք ծանօթագրել թէ, այդ ատենները՝ Պոլսոյ և արուարձանաց եկեղեցիներուն մէջ միայն քարոզիչներ չկային։ Քարոզչական դրութիւնը՝ 1773էն յետոյ սկսած է գոյութիւն ունենալ Ս. Էջմիածնի միաբան՝ Կաղզուանցի Զաքարիա Պատրիարքի օրով, որ երկու անգամ Պատրիարքութիւն ըրած է՝ արդիւնաւոր և բարձրաստիճան երեքտասան աշակերտներ ընծայելով եկեղեցւոյն, և իւր մարմինը թաղուած է Գուրուչէշմէի եկեղեցւոյն բակը։

իսկ լոյս տեսած է՝ ի տպարանի Մահտեսի Աստուածատուրոյ։

* *

Յակոբ Նալեան՝ պատուիրակ կ'ընտրուի, երբ Շղթայակիր Գրիգոր Պատրիարք մայրաքաղաքս պիտի գար։

Նորին Ամենապատուութիւնը այն ինչ Երուսաղեմէն կը մեկնի, Կիպրոսի մէջ տենդէ կը տառապի ու ճամբայ ելնելով կը ժամանէ ի Կուտինա։ Զայս կը լսէ Կոլոտ—Յովհաննէս, ընդ փոյթ դիմաւորութեան կը ղրկէ անդ իր չորս գլխաւոր վարդապետները՝ Զըմառացի Յակոբ, Յարութիւն, Սահակ և Գալատացի Յակոբ։

Շղթայակիր, քիչ շատ կազդուրուելով, Կուտինայէն ճամբայ կ'ելլէ, յուղարկ ունենալով Կեսարացի ազգային ջոջերը, և Պատրիարքական հրաւիրակները՝ որոնք մեծ պատուով կը բերեն զինքը մինչև Պրուսա, ուր տեղւոյն առաջնորդ Ներսէս վարդապետ և Պրուսայի երևելի անձնաւորութիւնք փառաւոր ընդունելութիւն կ'ընեն, քանի մը օր ասպնջականելով զայն Բիւթանիոյ մայրաքաղաքին մէջ, ուրկէ Շղթայակիր՝ իր հետեւորդներովը Մուտանիոյ ճամբով կը հասնի ի Կ. Պոլիս, Յուլիս ամսոյն հրատապ օրերուն մէջ։

Գրիգոր Պատրիարք՝ իր սիրեցեալ Կոլոտ—Պատրիարքը տեսնելով շատ ուրախ եղաւ, և խնդրեց որ Նալեանը իր քովէն չի հեռացնէ. և ինքը (Շղթայակիր) Իսկիւտար անցնելով բնակեցաւ Երուսաղեմայ հին վանատունը, և հոն Նալեանի միջոցաւ շինել տուաւ յարակից քանի մը նոր սենեակներ. Թէեւ տօնական օրերուն հանդիսադիր լինելու համար ի Սամաթիա Ս. Գէորգ եկեղեցին կը հրաւիրուէր, ուր մեծահանդէս կատարեց նաեւ անձամբ Ս. Ծննդեան և Աստուածայայտնութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի Տօնը։

* *

1740ին, երբ Շղթայակիր Գրիգոր Պատրիարք հանդերձեալ էր մեկնիլ մայրաքաղաքէս, և վերադառնալ իր Աթոռը, Կոլոտ—Յովհաննէս Պատրիարքին երկրորդ խնդիր մըն ալ բրաւ. այն է, արտօնել Նալեան Յակոբ վարդապետը, որ Երուսաղեմայ Աթոռին փոխանորդութեան պաշտօնը ստանձնէ, երբ իրազեկ անձ Ս. Աթոռին բազմադակ գործերուն, և երբ ամենէն յարմարագոյն ընտրելին նոյն պաշտօնին համար։

Յովհաննէս—Կոլոտ չէր կրնար մերժել իր սիրեցեալ բարձրաստիճան ընկերակցին առաջարկն, ուստի և արտօնեց։

Սաւտփի Նալեան՝ փորձով ցոյց տուաւ իր ունեցած ձեռնհասութիւնը և յաջողակութիւնը այս պաշտօնին մէջ ալ. Իր տարեկան հաշիւներու տումարները անխափան կը ղրկէր Երուսաղեմ, և իր պաշտօնն ու դիրքը գամ քան զգամ բարձրացնելով սա, ի վարձատրութիւն ծառայութեանցը, օրհնութեան և գոհունակութեան փառաւոր կոնդակներ կ'ընդունէր ու կը վերահաստատուէր իր Սաղիմական փոխանորդական պաշտօնին մէջ։

(Շարունակելի) Ա. Յ. ԱՑՎԱԶԵԱՆ

ՈՒՂԵՒՈՐԱԿԱՆ

ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Դ.

Քանի մը ժամուան մրափէ ետք, վարը կառքերու դղրդիւնէն ու ձիերու վզէն կախուած զանգակներու հնչիւնէն կարթննամ. մութ է դեռ. անմիջապէս հագուելով վար կ'իջնամ. կառապանները ոմանք իրենց կառքերը լծելու զբաղած են, և ուրիշներ ալ խանձիին շուրջը հաւաքուած կը խօսակցին ու թէյ կը խմեն. մեր կառքը լծուած կազմ ու պատրաստ է. տաքուկ թէյ մըն ալ ես կոնծելով՝ կը մտնեմ մէջը ու ճամբայ կ'իյնանք. Կառքը խաւարին ալիքները ճեղքելով՝ յուշիկ յուշիկ կը բարձրանայ Հաճիլար Տաղի զառիվերէն. տարտամցուցիչ, ճնշող լռութիւն մը կը տարածուի շուրջերնիս, կառքերու միօրինակ ու անդադրում թաւալքին դղորդը ու ձիերու զանգակներուն թաւ հունչը կը պատառեն այդ միապաղաղ լռութիւնը։

Բլուրներու վրայ բուսած թուփեր՝ գիշերուան ստուերներուն մէջ խրտուիլակներու պէս կը ցցուին ու տարօրինակ տարտուռ մը կը պատդցնեն մէջդ. ճամբան խորդ ու բորդ է, անիւները փոսերու մէջ իյնալով ելլելով՝ կառքը աջ ու ձախ կը տատանեն։

Մէկ երկու ժամ վերջ, արեւելքէն նըռւաղ, մեր մտող յոյսի մը պայծառութիւնը կը փթթի, որ հետզհետէ լայննալով ու տարածուելով՝ մթութիւնը կը խեղդէ. Լոյսը կը ծագի. մշուշն այսպիսի լեռներու մէջ անխուսափելի է, ցանցառ քօղով մը կը ձգուի բլրակներու կուշտին վրայ. ճամբանիս ալ օձապտոյտ պալարումներով վեր կը սողոսկի և կը հասնի մինչեւ լեռան կատարը, որուն երկինքի ամպերը ծռա՞ծ, կպած են. Թռչուններն իսկ չեն անցնիր Թիւես անկէ, սառն քամին միայն ամպերու մէջէն մռնջաձայն կը փչէ ուժգին։

Կը խորհիմ թէ ճարտարարուեստութեան ձեռքը չէ անցած դեռ անոնց վրայէն. ո՞ւր են այս լեռները, ո՞ւր են այս անտառները, ո՞ւր են այս ճամբաները. չոգեկառքը իր սուլիչին սուր ու խլացուցիչ [illegible]

շառաչը. մարդը անոնց զօրութիւնն իր օգտին գործածել չգիտեր դեռ հոս. բնութիւնն իր լայն ստինքէն [illegible] ամեն բան. ամպերն իրենց անհուն լայքը կը թափին անոնց վրայ, արեւուն իր կենսատու շողն ու ցողը կը կաթէ անոնց ծոցին մէջ. երեկոն իր [illegible] լռութեան մէջ կը պարուրէ, ու արշալոյսն ալ իր վարդագոյն լոյսի փթթումով անոնց մէջ կը թաղէ զանոնք։

Կառքերը պահ առ պահ հանգիստներով կամաց կամաց վեր կ'ելլեն. չիտակը ի՛նչ ահարկու տեղ. կ'երեւակայեմ հիմա կառապաններու արդարացի սարսափը [illegible] իրենց դէմքին վրայ մռայլ գոյնով [illegible]կարուէր. և ո՜րքան մեծ կ'ըլլայ այն հէք կառավարին կատաղութիւնը երբոր ձիերուն կամակորութիւնը կը տեսնէ. կը տեսնէ իր ընկերին յառաջանալն անընդհատ ու իր միւսնոյն տեղը գամուած մնալը. այն ատեն խարազանի մոլեգին հարուածներուն հետ հայհոյանքի, անէծքի տարափ մը կը թափէ ձիերուն վրայ, և սակայն զո՞ւր. յուսահատութիւնը կը պաշարէ զինք, բայց որքա՜ն մեծ կ'ըլլայ իր ուրախութիւնն երբ ձիերը կ'սկսին դարձեալ վերելակել. սակայն աւելին կայ, եթէ բարեկամ սրտեր իրենց խորը կը պահեն այս դէպքին գաղտնիքը. Թշնամի շրթներ չեն վարանիր լու ի լու հռչակելու.

—Ծօ՛ Կարապետ, գիտե՞ս, Գիրգէօրին ձիերը եօխուշէն չքռնեցին, սընտըմ խաղցան։

—Իրա՞ւ, անոր ձիերը աղէկ են նէ։

—Աղէկ են ըմմա անանկ է.

Եւ մէկն ալ կ'ըսէ.

—Ծօ՛ Գիրգէօր, ձիերը սընտը՞մ են խաղցեր, հիմա ալ սընտըմճութեան պաշլէեցիր։

Կառապանը կը շառագունի, ամպ մը կ'անցնի դէմքին վրայէն, բանի մը իր սրտին մէջ հալիլը կ'զգայ. լուտանք մը կը նետէ օդին մէջ, ու.

—Որո՞ւդ չէ պատահեր ատանկ բան մը, ատանկ լեռի մը վրայ, կը մրմռայ։

Բայց այդ վայրկեանին, պատռէ՝ իր սիրտը, եթէ կրնաս, ու տես թէ հոն ինչե՜ր կան։

Կառքերը տաժանելի վերելքէ մը ետք հովայ լեռին գագաթն են հիմա. քանի մը վայրկեան դադարէ վերջ իրարու ետեւէ կը գլտորին ու երեք ժամէն կը հասնինք Իւչ Յանլար. կառքերը կը քակուին ձիերուն կեր տալու համար.

Զախալլարէն մեկնող կառքերու կէս օրուան իջեւանը հոս է. երեք խաներ կան շա՛տ անշուք. գիշերը ոչ ոք կ'իջեւանի, ձիերուն համար ախոռ մը եւ կառքերուն համար ալ ընդարձակ բակ մը կայ։

Խաներուն քով կը գտնուին երկու հացագործներ, որք կը ծախեն նաեւ կարմրցուցած միս եւ քանի մը բերեզակներ ալ իրենց խանութին մէջ դրած խաղող, փաքէթ, սիկառի թուղթ, լուցկի եւ ուրիշ նիւթեր. [illegible], պճլտացող աչքերով յաճախորդներու կ'սպասեն։

Կառքին մէջ գեղջկական հագիստ ճաշէ մը ետք դուրս կ'ելլեմ ու ակնարկ մը կը նետեմ շուրջս. հոս փոքր փայտէ տնակ մը կայ անբնակ, հոն հատ մը աւելի մեծ, հոն ուրիշ մը աւելի փոքր եւ դեռ խումբ մը այսպիսի տնակներու, որք անկաւ ու պարապ՝ ցրցնուած են չորս կողմ.

Քառանթինայի յատկացուած տնակներ են։

Այս կմախք տուներու ներկայութիւնը կը ցնցէ զիս. համաճարակի ժամանակ Սամսոնէ եկող ուղեւորներ հինգ օր կը սպասեն այս տեղ։

Կառքերուն քով կը դառնամ. երկու ժամ վերջ կը մեկնինք և իրիկուընը կը հասնինք Գավզա։

Հռչակաւոր է Գավզայի ջերմուկը. ամէն ուղեւոր անպատճառ պիտի մտնէ հոն ու լուացուի. երկու պաղ քարերու մէջտեղէն տաք, ծխաշունչ ջերմուկը դուրս կը պոռթկայ յորդ ցայտումով մը։

Առաւօտէն մինչեւ իրիկուան ժամը մէկ եզական սեռը, իսկ գիշերն ալ էգին մարգիկ կը վայլեն այս ջերմուկը։

Առաջ ամեն ոք թէեւ ձրի կը մտնէր. բայց երբ քովը ուրիշ մըն ալ շինեցին, այն ատեն վարձք առնել որոշուեցաւ։

Երկու ջերմուկներն ալ բաղնիքի կը նմանին. դուռէ մը կը մտնես ներս, ուր կը գտնուի բաղնեպանը, որուն կը յանձնես վրադ ունեցած բոլոր ստակդ, եթէ ուզես, լուացման պահուն կասկածէ ու վտանգէ զերծ մնալու համար.

Վարձքը՝ մարդ գլուխ վերի յարկը մէկ ղահեկան, իսկ վարը 20 փարա է։

Առաջին դռնէ մը կը մտնես ներս. բաղնիքի սրահակ մը. եւ երբ երկրորդ դուռէ մըն ալ կ'անցնիս մշուշներու, գոլորշիներու մէջ պլլուած երկու քառակուսի աւազաններ կը նշմարես. մէկը փոքր իսկ միւսը մեծ՝ որուն մէջ միայն կը լուացուին։

Եռ եկող ջուրը նախ փոքրին մէջ կը նետուի փրփրալով, ուր եթէ հաւկիթ մը ձգես մէկ երկու վայրկեանէն կը խաշի. յետոյ անոր ափերէն յորդելով մեծին մէջ կը թափի։

Շատ քիչեր կը մտնեն փոքր աւազանը։ Ամառ շրջակայներէն եւ նոյն իսկ հեռաւոր երկիրներէն խումբ խումբ կուգան Գավզա եւ շաբաթներով կը մնան, հիւանդներ միամիտ հաւատքով կը դիմեն «զուարթ հալամին» որ կարող է ամէն ցաւ մարել եւ հիւանդութիւն չոգիացնել։

Այս ջերմուկին ծնած գոլորշին թէեւ ծծմբաբայր է, բայց ջուրը երբ ցրտացնելով խմես, սքանչելի է, անոյշ ու յստակ։

Գավզա տասը տարի առաջ աննշան գիւղ մըն էր. կառքերը ուրիշ ճամբով մը կ'երթեւեկէին, սակայն երբ ճամբայները շինուեցան ու հինը անգործածելի եղաւ, Գավզա սկսաւ կարեւորութիւն ստանալ. բնակութիւնները, խանութները, խաները բազմացան։

Տ. ԶՈՒԳԱՍԸՋԵԱՆ

ԴԱՒԱՌԱՑՒՈՑ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԴԷՊԻ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ

Մարդկային սեռի յարատեւութեան և ազնուացման առաջին պայմանն օրինաւոր ամուսնութիւնն է, զոր քաղաքակիրթ ազգերու ամեն կրօնքները և տիրող պետութեանց բոլոր օրէնքները նուիրագործած են իրենց ամենէն սուրբ և բացորոշ յօդուածներով. ընդունելով զայն անբռնադատելի սահման մը, առ որ ամենափոքր ոտնձգութիւնը կը նկատուի ոճիրներու մեծագոյնը։

Փորձանաց և վշտի այս ձորակին մէջ ունենալ ընկեր մը, որ քեզ հետ բաժնէ կենաց բեռը, որ պարգեւէ քեզ սիրոյ անուշ զգացումները, որ երիտասարդութեան ատեն սիրուն ծաղիկներ տայ քեզ հասնելու և ծերութեան ժամանակ հզօր նեցուկներ կրթելու, հրապոյրներ են, որուն մեր տկար բնութիւնը չէր կրնար դիմադրել. և երկար դարեր մարդն այդ զօրաւոր հրապոյրներէն մղուելով մտքէն իսկ չանցուց տարբեր ուղղութեան մը հետեւիլ, բայց երբ արհեստական խրտուիլակն բնական մարդուն յաջորդեց. երբ քաղաքակրթութեան կեղծ շպարը իրական կարմիրին տեղը բռնեց, մարդը փորձեց շեղիլ բնութեան և օրէնքի գծած այս ուղիղ ճանապարհէն և ամուսնական յարկէն դուրս հաճոյք փնտռել։

Զուգելով խօսիլ ամուսնական այն դարավերջին ձեւին վրայ, յորում Աստուածային վսեմ խորհուրդն իբրեւ սովորական պարզ առեւտուր մը կը կատարուի, և յաւիտենական ու երկնային սուրբ սէրը իբրև երկրային անարգ նիւթ մը կը վաճառուի, և ոչ ծանրանալով այն ամուրիներու [illegible] վրայ՝ որ բնութեան ուղիղ ճամբէն խոտորելով իրենց թանկագին առողջութիւնը շատ անժամ կը ծախեն կարգ մը ակիպտիկեան ցիմար հաշիւներու, ուրախութեամբ կը դիտենք մենք որ արեւելեան համայն տակաւին կրօնք և բնութեան կոյս զաւակն է, ընտանիքի մէջ բացուց աչքերն, ընտանիքի մէջ կուզէ գոցել զայն, մօր մը հեշտօրօր գրկին մէջ ծնաւ, կուզէ կնոջ մը և սիրուն զաւակներու փափկիկ թեւերուն մէջ մեռնիլ, և ի՞նչ մեծ մխիթարութիւն մարդու մը համար, քան մտածել թէ ժառանգորդ մը կը թողու որ իր սկսած գործերը պիտի վերջացնէ, որ իր անունը պիտի պահէ և պիտի լայ իր գերեզմանին վրայ։

Մեզ դաւառացւոց համար մանաւանդ ամուսնութիւնը պարտաւորիչ հարկ մ'է, ոչ միայն զի կրօնքը կը հրամայէ զայն, այլ զի նովաւ միայն ընկերութեան մէջ կարելի է պատուաւոր դիրք մը բռնել. Քաղաքային ամուսնութիւնը նոր հերետիկոսութիւն մ'է մեզ համար, իսկ ամուրիութիւնը՝ գոհութեամբ կը յայտարարենք թէ բառ մ'է մեր մէջ, զոր անոնց համար միայն կը գործածենք որ քիչ մը ուշ ամուսնանալու մեղքը կը գործեն։

Ծնողք մանաւանդ մեծագոյն փափաքն ունին իրենց որդւոյն պսակը համբուրելու. և ահա երբ դպրոցէ նոր դուրս եկած պատանին կենաց պայքարին մէջ հազիւ գտած է թեթեւ կոչում մը, հայրն ու մայրը, մանաւանդ այս վերջինը (թէեւ երբեմն ամենէն շատ ինքն կը զղջայ այդ չափ աճապարելուն, եթէ ընտրելին բաղձացեալ պայմանները չմարմնաւորէ) աչքերը չորս կողմ կը պտտցնեն իրենց՝ սիրուն զաւակին եւ քիչ մը հարուստ հարս մը գտնելու. և երբ գտնեն, ահա ծանրանալով տղուն կամքին վրայ, եթէ նա փորձէ ընդդիմութեան նշաններ ցոյց տալ, հարսնիքը կը կատարեն։

Իսկ այն ծնողք որ կը վախնան իրենց որդին պանդխտութեամբ ձեռքէ հանելէ և անոնք որ մոլութեան գիրկը ինկած անառակները կուզեն կորստեան անդունդի քովէն ետ քաշել, դարձեալ կ'աճապարեն հարս մը բերելու իրենց տունը և իրօք այդ հարսը կուգայ. սիրոյ կապով մը ամրապէս կը կապէ իր պանդխտասէր ամուսինը՝ հայրենի յարկէն անդին չանցնելու. Կը յորդորէ զայն խնայողութեամբ գործածելու իր քրտանց արդիւնքն. յօգուտ իր ապագայ զաւակին որ արդէն ճամբայ ելած կուգայ։

Ապագայ կենաց պատկերը՝ եթէ կարգ մը յուսահատներու մտաց առջեւ սոսկալի և սեւ գոյնով նկարուելով, կը սարսափեցնէ զիրենք ամուսնութեան լծին տակ մտնելու, մեր գաւառացի երիտասարդաց համար միշտ վարդագոյն է և զուարթ, ցորչափ սա միակ նախադասութիւնը—Աստուած ողորմած է,—կ'առաջնորդէ զիրենք կենաց ամենէն ծանր և դժուար պարագաներուն մէջ, և հաւատացէք որ դեռ 10 ամիս յառաջ աղքատիկ մայր մը հարս բերաւ իւր 18 ամեայ զաւակին որ երբ դպրոցին աշակերտ տարեկան 300 ղահեկանէ աւելի հասոյթ մը չունէր ապրելու, սակայն այս նոր կարգադրութենէն դժգոհ չեն նոքա, ժիր և առոյգ աշխատաւոր մը եւս խառնուելով հանգիստ բայց աննկուն ոյժերու, այսօր աւելի անդորր և գոհ կացութիւն մը ունին քան հեռու և անցեալ տարի։

Տակաւին ունինք և ստուար բազմութիւն մը երիտասարդաց, որ ծնողքնին կորսնցնելու դժբաղդութիւնն ունենալով իրենց պորտը իրենց ձեռքով կտրելու բռնադատուած են. սոնք եւս հաստատուն տրամադրութեամբ լի դէպ ի ամուսնութիւն առաջին առթեւ պիտի խնդրեն օրհնութիւն մը ձեռքն՝ եթէ միայն նախնական ծախուց համար ունենան կարեւոր հաւաստ գումարը։

Այս տարի միայն ապրուստի և առեւտրի ծանօթ դժնդակ և աննախանձելի վիճակին պատճառաւ ամուսնութիւնք յոյժ նուազած են, որոյ վրայ եթէ ճշմարիտ մարդասէրք կը ցաւին, զուարճասէրք մի քանի լաւ ժամեր կը կորսնցնեն. գաւառաց Առաջնորդներու պիւտճէն հիմնովին կը խախտի, ցորչափ անոնց հասոյթի գլխաւոր աղբիւրը կը կազմէ պսակի հրամաններէ գանկուած դրամը։

Կարին Գ. Լ.

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏ

ԱՐՀԵՍՏԱԿԱՆ ՔԱՐԵՐ.—Աղիւս.—Այն երկիրներուն մէջ յորում կը պակսին բնական քարեր և կամ եղածներն ալ գէշ տեսակէ են, շէնքերու մէջ արհեստական քարեր կը գործածուին, որոց մէջ նշանաւոր է կաւաղիւսն. Երկու տեսակ աղիւս կայ. 1. Հում կամ մի միայն արեգական տաքութեամբ պնդացած և 2. Եփած, այսինքն կրակի զօրութեամբ կարծրացած. Առաջինը գլխաւորաբար հարաւային երկիրներու մէջ կը գործածուի, իսկ երկրորդը հիւսիսային երկիրներու մէջ, որովհետեւ հոն հում աղիւսը ցուրտին ազդեցութենէն պիտի տարբաղադրուէր։

Կանոնաւոր և լաւ աղիւս ունենալու համար պէտք է որ կաւն մաքրուած ըլլայ ամեն տեսակ օտար մարմիններէ, օրինակի համար արմատներէ, քարերէ և այլն. Ապա պէտք է ջրոյ հետ խառնելով կակուղ և փափկացած զանգուած մը շինել մինչեւ որ մատերնիս մէջը խոթած ատեն չճեղքի. Շատ թանձր և դիմացկուն կաւէ շինուած աղիւսն լաւ չըլլար. չորցած կամ փուռին մէջ եփած ատեն կը ճայթի. Օդը և կրակը ամեն կերպով կը մտնեն աղիւսներուն կանոնաւորութեանը. անկիւններն և մակերեւոյթը փոխանակ ուղիղ գծեր ունենալու կործուկ կամ շեղ գծեր կ'ունենան. Աղիւսի հողն պէտք չէ շատ տկար ըլլայ եւ ո՛չ ալ մեծ քանակութեամբ աւազ ունենայ իր մէջ, որովհետեւ եփուելով կա՛մ կը հալի և կամ իրարու փակած կը բերերանայ. Փորձը ցուցուցած է թէ ամենալաւ աղիւսն պէտք է իւր 1/4 ծաւալին մէջ 1/8 խոշոր մանր աւազ ունենայ (եթէ կարելի է գետի աւազ), և որովհետեւ կրակը աղիւսին նախապէս տրուած ծաւալը կը պզտիկցնէ, պէտք է կաղապարին մէջ իւր առհասարակ ունեցած մեծութենէն քիչ մ'աւելի մեծ բռնել։

Աղիւսահողն պէտք չէ ունենայ իւր մէջ կրային հող կամ բաղադրութիւն, դարձեալ ծծմբային մետաղ. առաջինները կը հալին, յառաջ կը բերեն թանձր կիր մը, կը ծծեն աղիւսին խոնաւութիւնը, կ'ուռեցնեն և կը ճզքեն, իսկ երկրորդները կտոր կտոր կամ թերթ առ թերթ կը թափեն աղիւսի կտորները։

Ահա թէ ի՛նչ է ամենէն բանաւոր ձեւն լաւ աղիւս ունենալու. Հողը աշնան տարածելու է գետինը, բայց ո՛չ այնչափ թանձր, թողելու է որ ձմեռը անցնի. գարնան առանց վախի պիտի կրնանք մեր պէտքերն հոգալու ծառայեցնել. Եթէ կաւը թանձր ըլլայ, տարածելու է, կ'ուզէ ըլլայ հողի վրայ, կ'ուզէ տախտակի մը երեսին վրայ և թրելու է այնքան մինչեւ որ խառնուրդն հաւասար զանգուած մը ըլլայ. Այսպէս պատրաստուած հող մը ապա ձգելու է փայտէ կաղապարներու մէջ, որոց յատակը առաջուց աւազ ցանուած պէտք է ըլլայ, շաղախը փայտին չփակելու համար. Կաղապարներէն հանելով աղիւսներն արեւ կամ օդոյ առջեւ չորցունելու է մինչեւ որ բաւական թանձրանան և կարելի ըլլան փուռին մէջ կարգաւ իրարու վրայ դիզուիլ. Այս վերջին գործողութեան ատեն, աղիւսներուն խոնաւութեան շոգիացումը դիւրացունելու համար, մէջտեղերը պարապ տեղեր ձգուելու են. Նեղ սիրտ ըլլալու չէ, քիչ մը անհամբերութիւն կրնայ մեր բոլոր աշխատանքը ոչինչ ընել, այսինքն աղիւսներն իրարմէ քայքայել. Մեր կլիմային մէջ հում աղիւս տկար և սակաւատեւ է, ասոր համար պէտք է եփած աղիւս գործածել, մանաւանդ փայտածուխով շինուած աղիւս։

Աղիւսներ կան որ ամենէն սարսափելի կրակներուն իսկ կը դիմադրեն, ասոնք փուռերու և մետաղից գործքերու շինութեան կը գործածուին և իրենց անունն է դժուարահալ. Երկաթ, կիր եւն. չկայ իրենց մէջ, զուտ կաւ են։

ՎԱՀՐԱՄ Ն. ԱՐԾՐՈՒՆԻ

ԹՐԱՆՈՒԷՅՑ ԸՆԿ. Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Ցուցակ այն 404 բաժնեթուղթերուն որք ջնջուեցան 1893 դեկտեմբեր 11/23ի վիճակահանութեամբ։

1 Բաժնէնոց բաժնեթուղթեր

20024 20025 20026 20027 20028 20029
20030 20031 20032 20033 20034 20036
20037 20038 20039 20042 20043 20044
20045 20047 20388 20390 20391 20392
20393 20394 20395 20396 20397 20398
20399 20400 20401 20402 20403 20404
20405 20406 20407.

5 բաժիննոց բաժնեթուղթեր	10 բաժիննոց բաժնեթուղթեր	20 բաժիննոց բաժնեթուղթեր
6476 էն 6480	7241 էն 7250	19181 էն 19200
6481 » 6485	7251 » 7260	19561 » 19580
6486 » 6490	10061 » 10070	29221 » 29240
21041 » 21045	10071 » 10080	33861 » 33880
21056 » 21060	11571 » 11580	35561 » 35580
21441 » 21445	11591 » 11600	36501 » 36520
21446 » 21450	24961 » 24970	36921 » 36940
21451 » 21455	24971 » 24980	37021 » 37040
21456 » 21460	25281 » 25290	
22371 » 22375	25291 » 25300	
22376 » 22380	25911 » 25920	
22381 » 22385	25921 » 25930	
22386 » 22390	27381 » 27390	
	27391 » 27400	

Այս բաժնեթուղթերն ունեցողները կը հրաւիրուին ներկայացունել իրենց արժէթուղթերը, թիւ 43 տոկոսի կտրոնը անջատուած, 1894 (Ն. Տ.) յունուար 2էն սկսեալ, երեքշաբթի և ուրբաթ օրերը, միջօրէէն ետք ժամը 2էն 4, ընկերութեան կեդրոնատեղին ուր այսօրուընէ անոնց տրամադրութեանը տակ դրուած են պորտըրոնները։

Իւրաքանչիւրն 5 օսմ. ոսկինոց այս բաժնեթուղթերուն գանձումը եւ տոկոսաբեր արժէթուղթերու հետ փոխանակութիւնը տեղի պիտի ունենայ յանձնումէն տասնըհինգ օր ետքը։

Վիճակահանութեան մէկ տեղեկագիրը կը գտնուի տնօրէնութեան գրասենեակը, ուր կրնան տեղեկութիւն առնել բաժնետէրերը։

Կ. Պոլիս 11/23 դեկտ. 93 2—2

ԳՐԱՏՈՒՆ Զ. ԹՈՐՈՍԵԱՆ
Պոհճէ-Գափու թիւ 4

1894 Ի ԿԱՂԱՆԴԸ

Նուէրի համար Օրացոյցներ, Աղօթագրքեր ոսկեզօծ, սնդուսեայ, թաւշապատ, ամէն տեսակ։—Նոր Տարւոյ շնորհաւորութեանց յատուկ գեղեցիկ, ոսկեզօծ եւ նկարէն քարդեր։—Գունաւոր պատկերներով զարդարեալ ալպօմներ եւ տետրակներ, այլ եւ այլ տեսակ ճաշակի յարմարող։—Սիրուն եւ նոր իրեր՝ սիրուն տուփերու մէջ՝ օրիորդաց եւ տղոց նուէրի համար գերազանցապէս յարմարող։—Կարկինի, ներկի տուփեր բազմատեսակ։—Կրօնական պատկերներ։—Գրատունը իւր նոր պէսպիսութեամբ կը գոհացունէ ամենէն խստապահանջ ճաշակներն իսկ։

Այս առթիւ միանգամ «ընդ միշտ կ'ազդարարուի» գաւառներէ գրատան դիմողներուն թէ, «ապառիկ յանձնարարութիւն բնաւ չկատարուիր.» բան մը ուզողը պարտի միշտ «արժէքը կանխիկ» ղրկել փոստի ծախքով մէկտեղ, հակառակ պարագային պատասխան չտրուիր։ Ամէն յանձնարարութիւն ճշդիւ եւ խնամով կը կատարուի։

Գրատունը այցելել, տեսնել, քննել ամէն բան եւ հասկնալ գները, միշտ ձրի է, ամէն մարդու համար։ 907 20—20

Կիրակի օրերն ալ բաց է։

ՏԱՆՈՒՑՈՒՄ

Ղալաթա-Սէրայի դիմաց, անկիւնի ծխավաճառի կրպակը, ուր կը գտնուէի 23 տարիէ ի վեր, ծգած եմ այժմ, եւ անոր կից գտնուած 4 թիւ խանութը փոխած, հետեւաբար յատկապէս կը խնդրեմ պատուարժան յաճախորդներէս—որոց վստահութիւնն եւ մասնաւոր համակրանքը վայելած ըլլալու պատիւն ունիմ—որ հաճին այսուհետեւ նշանակեալ նոր խանութս դիմել՝ ամեն տեսակ լրագիր, ծխախոտ եւ ընտիր Չինական թէյ գնելու համար։ [illegible] ՆՇԱՆ

901 8—8

ԱՄԵՐԻԿ ՀԱՅԹԱՅԹՈՒՄ ԳԻՐՔԵՐՈՒ

ՊԱՅՄԱՆՔ ՎՃԱՐՄԱՆ

Գիրքերը կը տրուին Փարիզի գնով

100 ֆրանքի և աւելեաց պահա ամեն յանձնարարութեան համար վճարումը պիտի ըլլայ ամսական

ՀԻՆԳ ՖՐԱՆԳ

Փոխադրութեան ծախքը գնողին վրայ է. Մեզ հետ յարաբերութիւն չունեցող անձերէն կը խնդրուի որ երաշխաւորութիւն մը տան տեղւոյս վրայ։

Ա. Տ. ԶԱՒՀԱՃԵԱՆ

Ղալաթիա, 10, Խավեար խան, Ղալաթիա 10,

334 5—48

5

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ 10,000,000 անգլ. ոսկի

Կեդրոնատեղի Ղալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Ի ՊՈԼԻՍ
Համիտիյէ փողոց, Թոմրուկ խան
ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ Ի ԲԵՐԱ, ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ, թիւ 190

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՔ Ի ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ Ի ՓԱՐԻԶ

Մասնաճիւղեր

Ատալիա
Ատանա
Ամըտ
Հալէպ
Երուսաղէմ
Ադր.պոլիս
Էնկիւրի
Պաղտատ
Պէյրութ
Պրուսա
Դամասկոս
Գոնիա
Լառնագա
Հոտէյտէ
Լիմասոլ
Մերսին
Նազիլլի
Նիկոսիա
Ուշագ
Փիլիպպէ
Պօր-Սաիտ
Ռուսճուք
Սելանիկ
Սամսոն
Իզմիր
Սոֆիա
Տրապիզոն

Պարտամուրհակներու և արժէթուղթերու յանձնման փոխարէն ստակ փոխ կը տրուի որոշ պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշւով։

Դրամազեղչ արժէթուղթերու։

Հանում փոխանակագրերու, չէքերու, վարկաթուղթերու և հեռագրական հրամանագրերու Թուրքիոյ և արտասահմանի գլխաւոր քաղաքներուն վրայ։

Բացում ընթացիկ հաշիւներու, պահպանում արժէթուղթերու եւ արժէքաւոր նիւթերու։

Գանձում կտրոններու, արժէթուղթերու՝ Թուրքիոյ եւ արտասահմանի վրայ։ Վաճառում եւ գնում դրամներու։

Օսմ. կայս. Պանքան կ'ընդունի դրամական աւանդներ որոշ պայմանաժամով եւ հետեւեալ հաստատ տոկոսի սակերով.

Տարին 2 1/2 % մէկ տարուան պայմանաժամու աւանդի համար.

Տարին 1 1/2 % վեց ամսուան պայմանաժամով աւանդի համար.

Տարին 1 % երեք ամսուան պայմանաժամով աւանդի համար։

ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ կը ստանձնէ բոլոր վերոյիշեալ գործողութիւնները եւ բաց ատոր փոխատուութիւններ կ'ընէ ապրանքներու վրայ եւ ապրանքներ կ'ընդունի իբր աւանդ։

Բերայի գրասենեակն ալ կը կատարէ Պանքայի բոլոր այս գործողութիւնները բաց ի ապրանքներէն։ Ասկից զատ, օրուան գինովը կը ծախէ եւ կը գնէ՝ անմիջական յանձնումով, վիճակահանութեան զանազան թուղթեր, ինչպէս, Փարիզ քաղաքին պարտաթուղթեր, օսմանեան պարտաթուղթեր, հելլենական պարտաթուղթեր, Պանամայի պարտաթուղթեր, եւ այլն եւ այլն։

ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ եւ ԲԵՐԱՅԻ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ կը ծախեն նաեւ օսմ. պարտաթուղթերու բրոմէսները, եւ արժէթուղթեր կ'ընդունին, ընթացիկ հաշւով, մինչեւ 50 օսմ. ոսկի տարին 3 % տոկոսով։

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱԿԱՆ ՄԵԾ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

Ն. ԱՆՏՐԻՕՄԵՆՕՍ

Ի ԲԵՐԱ — Ի ՊՈԼԻՍ

Մեծ փողոց 283 — Սուլթ. Պայազիտ [illegible] 99

Պատիւ ունիմ ծանուցանել յարգոյ հասարակութեան թէ գոհացնելու համար Բերայի եւ շրջակայից բազմաթիւ յաճախորդներս, ինչպէս նաեւ բազմաթիւ բարեկամներս որք արդէն կրցած են գնահատել իմ լուսանկարչական աշխատութիւններս, մեծ լուսանկարչատուն մը հաստատեցի ի Բերա։ Այս նոր հաստատութիւնս լուսանկարչական առաջնակարգ հաստատութիւններու հաւասար դիրքի մէջ դնելու եւ զայն արժանի ընծայելու համար բերողներուն, ոչ մէկ զոհողութիւն չեմ խնայած։ Գործատեղեակներս ունին վերջերս հնարուած գործիներ եւ անոնց այլազան մանրամասնութիւններն, այնպէս որ ամեն մարդ կրնայ իր լուսանկարն հանել տալ իր ճաշակին համեմատ, ամենէն պզտիկ ձեւէն մինչեւ բնական մեծութեամբ։

Երեւնամեայ փորձառութիւն մը եւ լուսանկարչական գործերուս բազմազանութիւնը երաշխիք մըն են թէ իմ կլիշէներս լաւագոյն պիտի յաջողին։

Այս ըսածներս ճշդութիւնն ստուգելու համար կը բաւէ այցելել իմ լուսանկարչատունս եւ, եթէ փափագ յայտնուի, փորձ մը հանել տալ լիապէս համոզուելու համար։

Լուսանկարները կը յաջողին թէ՛ մշուշապատ օդին եւ թէ պայծառ օդին։

Գիները համեմատաբար չափաւոր են։

822 40—100

«ՀԱՆԴԻՍ ԱՄՍՕՐԵԱՅ»
Տարեկան բաժնեգին
Ֆրանք 10

Մեծապատիւ բաժանորդք կամ «Հանդիսի» գրուիլ փափաքողք, եթէ կ'ուզեն ժամանակին ստանալ 1894 տարւոյ ամսաթիւերը, պէտք է դիմեն

Ի Ղալաթիա, Սիզբոս խան. թիւ 5. «Բիւզանդեան Գրատունը» կամ ի Բանկալթի Մխիթարեան Գրատունը։

939 2—2

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ
«ՏԱՐԵՐՔ ՄԱՅՐԵՆԻ ԼԵԶՈՒԻ»
ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ
ՄԱՍՆ Բ.
ՆԻԿ. ՏԷՐ ՂԵՒՈՆԴԵԱՆՑԻ
Երկրորդ Տպագրութիւն
Գին ղահեկան 3.

Վարժարանաց համար մասնաւոր զեղչ. Դիմել «Բիւզանդեան Գրատունը» Ղալաթիա, Սիզբոս խան թիւ 5.

938 2—6

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Ամեն գործի փորձառու և յաճախորդաց տեսակէն հաւնեալ լաւ վարուիլ գիտցող առաջնակարգ [illegible] մը որ մէկ քանի լեզու գիտէ, և 6 տարի ծառայած է զանազան վաճառատուններու մէջ, պաշտօն կը փնտռէ։ Ուզողը խիստ գոհ կը մնայ. լաւ երաշխաւորութիւնք։

Դիմել Արեւելքի խմբագրատունը։

934 4—12

ՄԵԾ ԱՌԻԹ

Յայտնի է թէ՝ Օսմանեան պաշտօնատանց մէջ պաշտօնի կոչուելու և յառաջադիմելու համար, ինչպէս նաև Օսմանեան շատ գործերու մէջ, թուրքերէն մաքուր ու գեղեցիկ գիր ունենալ խիստ օգտակար և թերեւս անհրաժեշտ պայման է. ուստի լաւ կարճ ժամանակի մէջ և դիւրամատչելի պայմաններով թուրքերէն գեղագրութիւն սորվելու պէտք կամ փափաք ունեցողները կրնան դիմել Օսմանեան գեղագիր Տէտէ էֆէնտիի գրասենեակը, Զիւրէր Պէյ խան, թիւ 15, Ղալաթիա, Գօմիսիօն խանի մօտ։

916 10—10

ԱՆԿԱՐԵԼԻ Է ԱՑՏՆԵԼ

ՄԵՍԻՆԸՐԻ ԵՂԲԱՐՑ ՏՈՒՆԸ

105 Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց, 105

Առանց գնումներ ընելու. իր այս տարուան մթերքն այնքան ճոխ, գեղեցիկ է եւ աժան

ԿԱՂԱՆԴՉԷՔ ՏՐՈՒԵԼՈՒ

ինչպէս նաեւ ուրիշ ամեն առթիւ. եւ իր գիներն այնքան արտասովոր աժանութիւն ունին որ ամենէն աղքատն իսկ

ՄԻՄԻԱՅՆ 5 ՂՐՈՒՇՈՎ

պիտի ունենայ արծաթէ գոհարներ։ Անոնք որ 100 ղրուշէն աւելի գոհար կը գնեն կ'ընդունին

ԳԵՂԱԿԵՐՏ ԸՆԾԱՅ ՄԸ

որ կրնայ իբր կաղընդչէք օգտակար ըլլալ առնուազն 10 ֆրանքի արժէքով։

ԳԻՆԵՐԸ ՈՐՈՇ

Մեսինըրի եղբարց տունէն ելլող ապրանքները թէեւ մեծ արուեստով շինուած են՝ բայց համեմատաբար կարճ միջոցի մէջ կը յանձնուին։

4—16

Սուլթան Համամ Սախըրճը խանի մէջ ([illegible]) ժամացոյցի նոր մթերանոց մը հաստատուած ըլլալով Սէլվաճեան էֆէնտիի կողմէ, մանաւորապէս յանձնակատարներու եւ ժամացոյցի առեւտուրով զբաղող խանութպաններու կը յանձնարարուի դիմել այն նորահաստատ մթերանոցն ուր պիտի գտնեն, ոսկի, արծաթ եւ մետաղեայ ամէն տեսակ ժամացոյցներ, պատի եւ քօնսօլի բազմազան բանտուլներ ինչպէս նաեւ շղթայք եւ գոհարեղէնք, խիստ շահաւէտ գներով։

Ի հարկին, վճարման մասնաւոր պայմաններ կրնան տրուիլ։

ԾԱՆՕԹ. Սէլվաճեան էֆէնտիի ժամացոյցներէն հատով գնել փափաքողք կրնան դիմել Մահմուտ Փաշայի գլուխ շուկայի դրան ճիշդ դիմաց թիւ 3 իր վաճառատունը։

Թիւ 920 5—20

ՄԻՍՔԷԹ

Երուանդ եւ ընկերաց խնամքով այս անգամ զուտ խաղողէ պատրաստուած եւ ո՛ր եւ է վնասակար նիւթերէ ըստ ամենայնի զերծ լինելով ստամոքսը զօրացնելու եւ ախորժակ բանալու ատենի ճաշին համար բժշկաց կողմանէ իսկ անձնարարուած օղին եւ մաստիգան՝ ՄԻՍՔԷԹ մակնունամբ եւ կնքեալ շիշերով ու որոշեալ գնով՝ ի վաճառ հանուած են հետեւեալ տեղերը։ Ի Ղալաթիա օսմ. Պանքային կարգը Եուսուֆ Իզզէտտին էֆէնտի խանին տակ Միսքէթի մթերանոցը եւ մայրաքաղաքիս հանրածանօթ դեղարանները։ Բերայի նշանաւոր գարեջրատուները։ Ղալաթիա Գօմիսիօն խանին մէջ Պօղոս աղայի ճաշարանը։ Վոյվոտա փողոց թիւ 9։ Քիբէքծիլէր փողոց Խաչիկ աղայի թիւ 27 ճաշարանը։ Սամսոնճըլար փողոց Արթին աղայի թիւ 199 զբօսարանը։ Մումխանէ փողոց թիւ 111 Մակարեան Ռէիս խանութը։ Թօփխանէ, Ծխախոտի Եանիի թիւ 1 խանութը։ Կամուրջին վրայ Վոսփորի շոգենաւերուն նաւամատոյցը Սթէֆան հաճի Դումիի խանութը։ Եէնի Մահալլէի նաւամատոյցին դէմ թիւ 12։ Ի Պոլիս Հաճօբուլօ խանի կից Մէհմէտ փաշա խան թիւ 24։ Մեծ Շուկայ Մանիֆաթուրաճըլար փողոց Թօրամեանի թիւ 29 ճաշարանը Բերա Հաճօբուլօ շուկային մէջ թիւ 10։ Ղալաթա Սէրայի կից թիւ 57։ Ղալաթա Սէրայի դէմը փողոցը Ֆիլիպի թիւ 6 խանութը։ Հալէպ Չարշըսի մէջ Օննիկ աղայի ճաշարանը, Մեծ փողոց շաքարավաճառ Հաճի Սալիմ աղայի թիւ 54 խանութը, Թարլա Պաշի Սերոբէ Ասատրեանի թիւ 40 մթերանոցը։ Ի Գում-գափու Աթանոս ճառտէսի նպարավաճառ Հաճի Միրզայ Աղայի թիւ 21 խանութը։ Ի Լանկայ Թուլումպա Մէյտան Մարտիրոս աղայի թիւ 113 զբօսարանը, Սամաթիա շուքուր 49 թիւ Սիմոն աղային գազինոն, Դաւութ փաշա նաւամատոյցին վրայի անուշեղենավաճառ խանութը եւ Չարշըիջի Թուլումպա փողոց գարեջուրի խանութը Մազրի գիւղ երկաթուղւոյ կայարանի դէմի պարտիզան։

Հետզհետէ բացուելիք մթերանոցներն ալ պիտի ծանուցուին կարգաւ։

691

881

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3.000.000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 11,141,290
ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 2.794.012

ՆՈՐԹՀԸՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4.146.418
ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 1,099.000

Ընկերութիւնք Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. Նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած վնասնին 20.000.000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի:

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500.000 — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ: Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ Թիւ 32 և 33 սենեակներն, առ ՓԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց:

ԳՈՆԻԱՔ

Ա. ԵՒ Ի. ԵՒ Ե. ՄԻԹԱՔՍԱՍ ԵՂԲԱՐՑ — Ա. ԵՒ Ի. ԵՒ Ե. ԵՒ ՄԻԹԱՔՍԱՍ ԵՂԲԱՐՑ

ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ՍՊԱՌՈՒՄ ՀԱՐԱԶԱՏ ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ ԽԱՂՈՂԻ ԳԻՆԻԷՆ ՊԱՏՐԱՍՏԵԱԼ

ՑԱՆՁՆԱԿԱՏԱՐ ԱՐՔՈՒՆԵԱՑ Ն. Վ. ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ (15 Դեկտ. 1892) — ԱՐՔՈՒՆԵԱՑ Ն. Թ. Բ. ԹԱԳԱԺԱՌԱՆԳ ԿՈՆՍՏԱՆԴԻՆՈՍԻ (16 Յունվ. 1893)

ԵՒ ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԱՑ

Դրսաւոր յանձնարարութիւններով վաւերացեալ թէ՛ ներքին և թէ արտաքին նշանաւորագոյն բժիշկներէ եւ քիմիագէտներէ, որոց անուանքը տեսնուին իւրաքանչիւր շիշի վրայ փակցուած վկայագիրներուն մէջ.

ՍՊԱՌՈՒՄ.—Արտաքին յանձնարարութիւնք եւ առաքում վերջանեայ 1892ին հոկտեմբեր ամսոյն սկիզբէն մինչեւ 1893ի ապրիլի սկիզբը. 12.314 ՍՆՏՈՒԿ եւ 219 ՏԱԿԱՌ ԳՈՆԻԱՔ հաւաստեալ պաշտօնական գրութեամբ Պիրէայի նաւային գործակալաց, այսինքն Բանելլինիօի, Ալոպիվլէի, Լօյտի, Ֆրէսինէի, Մէսաժըրիի, իտալական Ֆլօրիօյի շոգենաւային ընկերութեանց.

ԱՌԱՔՈՒՄՆԵՐ.—Եգիպտոս, Կարմիր ծովոյն եզերք (Սուաքիմ, Մասուա եւ այլուր), Փորթ Սայիտ, Ադէն, Արաբիա, Պէրութ, Լաթաքիա, Իսքէնտէրուն, Կիպրոս, Սուդամ, Սագըզ, Իզմիր, Կրէտէ, Միտիլլի, Տարտանէլ, Այնօրոս, Սէլանիկ, Փօրթօլագօ, Գավալա, Տէտէ-Աղած, Կ. Պոլիս, Օրտու, Սինոպ, Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռուսաստան, Իպրայիլ, Կալաց, Սուլինա, Քէօսթէնճէ, Մէսինէ, Ալպանիա, Թիրիէսթ (Գերմանիոյ համար) այլն ք.

Փանելլինիօի շոգենաւերով սնտուկ 4,042 տակառ 94.—Ալոպիվլէի շոգենաւերով սնտուկ 5,704 տակառ 65.—Ռուսական շոգենաւերով սնտուկ 1,729 տակառ 47.—Լօյտի շոգենաւերով սնտուկ 436 տակառ 6.—Ֆլօրիօի շոգենաւերով սնտուկ 185 տակառ 7.—Ֆրէսինէի շոգենաւերով սնտուկ 174.—Մէսաժըրիի շոգենաւերով սնտուկ 44: Գումար ընդ ամենը սնտուկ 12,314, տակառ 219:

Առագաստաւոր նաւերով, այլ եւ այլ միջոցներով, որպէս նաեւ ուղեւորութեան զանազան գաւառաց առաքումներն եւ տեղական սպառումը չեն պարունակուիր վերի քանակութեանց մէջ:

Գոնիաքի մաքրէական ընդհանուր պատուած օտար երկիրներուն մէջ 1,000,000 ֆրանքի արժողութեան. ԻՐԱԿԱՆ ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՆԻԱՔ 600,000, ՇԻՇԻ ՀԱՄԱՐ ՑԱՐՄԱՐ ՏԱԿԱՌԱՑ ՄԷՋ: Երաշխաւորութիւն զուտ խաղողէ հարազատութեան 100,000 Ֆրանք. սոյն գործարանին մէջ կը պատրաստուին նաև անուշ ըմպելեաց ու լոր տեսակները խաղողի հարազատ ցքէ. Ցայժ ընտիր տեսակներ եւ եւրոպականներու հետ մրցելու կարող: Նոյնպէս տակառներով ընտիր Ռոմեր եւս կը վաճառուին: 773

ԳՈՐԾԱՐԱՆ «ԱՄՊԷԼՈՍ, (ԱՅԳԻ)» Ի ՊԻՐԷԱՅ «ԱՊՈԼԼՈՆԻ» ՀՐԱՊԱՐԱԿԻՆ ԿԻՑ.

ԽԱՆ ՊԱԶԱՐ ՄԷՐԱՍԷԼԻՍ

Ձէօ Փապրիգայի հիւմայունունտա իմալ օլունան Ֆիրաֆ [illegible] նումունէ մաջիպինճէ [illegible] խուրտալարընըն միւզայէտէլէրի իճրա օլունարագ Փիրուխթը [illegible] մուգարրէր օլտուղունտան թալիպ օլանլարըն թարիխը իլանտան իթիպարէն [illegible] հաֆթա խիթամընա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը [illegible] տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր: Նօ. 18 2—3

Տիւրլիւ ասքէրիէ մաթպաասընտա միւթէաքիմ քըրքընթը քեաղըտլար Ֆիրուխթ օլունմագ իւզրէ, միւզայէտէյէ վազ օլունտուղունտան թալիպ օլանլարըն քեանունը էվվէլ նիհայէթինէ գատար մագամը Սէրասքէրի միւհասեպաթ տաիրէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր: Նօ. 17 3—3

ԱՅԵՐԻ ՉԵՐՐԻ ՊԵՔԹՕՐԱԼ

Այէրի Չէրրի Պէքթօրալն արագապէս կը բուժէ հարբուխները, հազերը, կոկորդի վէրքը, փողացաւը, բորբոքումն հազագի, բորբոքումն շնչափողի, շնչարգելութիւն եւ այլն:

Այս դեղը հրաշալի կերպիւ կը զօրացնէ տկար թոքերը, կը հանդարտեցնէ թոքային զգացումները եւ կապուտ հազի եւ յառաջացեալ թոքախտի համար միակ դարմանն է որ հզօրապէս կ'սփոփէ ու կը կազդուրէ:

Այէրի Չէրրի Պէքթօրալն՝ որ այնքան մեծ համբաւ ստացած է իբրեւ ամենէն հզօրագոյն դարմանն զոր գիտութիւնը ի լոյս ընծայեց, նորա կոկորդի եւ թոքային տկարութեանց վերայ ունեցած ուժգին եւ միօրինակ նուաճող ազդեցութեամբն է, որով միանգամայն իւր առաքինութեանց ջատագովն եւ պաշտպանը կը հանդիսանայ:

Չէրրի Պէքթօրալն ընտանեկան գործածութեան համար եղած ուրիշ ամեն դեղերէ գերազանցն է եւ հաւեղ: Գործածութեան եղանակը շիշերուն հետ կը տրուի:

Կը ծախուի մայրաքաղաքիս մէջ զանազան դեղագործաց քով: Կեդրոնավայրն է Ս. Մ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐԱՑ Ամերիկեան վաճառատունն, ի Ղալաթիա Կոստանդնուպոլսոյ: 906

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Կ. ՆԵՃԱՐՈՒԵԱՆ ԵՒ Յ. ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ

[illegible] արհեստագործութեան մէջ Մետաղութեան, [illegible], [illegible]

Թէյի, լօգումի, հեղուկի, խաւեարի, ընչելի, խառնելի, շաքարի, սիկառի, թուղթի և այլ բաղում պիտոյից յատուկ տուփեր նոր և գեղեցիկ ձևերով և գոյներով:

Լուսամփոփութեան յատուկ լապտերներ, տան վերաբերեալ ամէն տեսակ կահեր, պարտէզի դոյլեր, լուացարաններ, եւն. եւն. եւրոպական ճաշակաւ ներկուած:

Դիւրամատչելի ամենուն:

Մեծաքանակ յանձնարարութիւնք թէ՛ Պոլսէն և թէ գաւառներէն փութով և ճշգութեամբ կը կատարուին: 719

Ահնէկ-Գափու, Բաղիճ Բաշը խանի դէմ:

VICHY

[illegible]

PASTILLES DIGESTIVES.— Այս շաքարները Վիշիի մէջ պատրաստուած են Ջերմուկներէն ելած աղերով, անթերահամ են և ստամոքսի դարման մ'են դիւրամարսութեան դէմ:

SELS de VICHY pour BAINS.— Այն անձանց համար որք չեն կրնար Վիշի երթալ:

Կեղծիքէն զգուշանալու համար, սոյն դեղերու և շշերու վրայ պահանջել ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ դրօշմը:

Անգլիական դեղարանն ու դեղավաճառանոցն ի Կ. Պոլիս, և ամէն դեղագործներու քով:

ԹԻՒ 4711

ԱՄԵՆԷՆ ԱԽՈՐԺԵԼԻ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ԱՊԱՀՈՎ ԴԱՐՄԱՆ — [illegible]

EAU DE COLOGNE
No 4711
GLOCKENGASSE No 4711

ՕՏԸ ՔՕԼՕՆԵԸ
(Պիտակ կապոյտ-ոսկի)
FERD. MULHENS, COLOGNE
Ծանուցուած իբր
ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՐՔԱՆ

Կը գտնուի հասեկինաց ամէն վաճառատուններու մէջ: 844 24—48

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

ընդ-եւ Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի միջև

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թօնաժ	Անուանք	Թօնաժ	Անուանք	Թօնաժ
Ալպանօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Պալէրմօ	3200
Ընճելօ	3000	Կալիլէօ	5500	Պանտէր	1700
Արօլլօ	5500	Կիթանօ	2200	Պլաթօ	1500
Արկօ	2300	Կօզօ	1800	Պօլօ	1000
Արիօսթօ	2000	Կրօտտօ	2200	Ռուբիգօ	2800
Գասսիօ	3000	Հիրօ	2000	Րիալթօ	4400
Գօրրէճօ	2200	Հիտալկօ	3600	Րինալտօ	3200
Գրավօ	2000	Հինտու	7000	Րօլլօ	3000
Գըֆֆալօ	3800	Հումպըր	1200	Րօմէօ	3500
Գէյրօ	2600	Այակօ	5000	Րօզարիօ	3500
Գալիբսօ	2500	Ժիւնօ	2300	Սալէրնօ	4000
Գամէօ	2100	Քէլլօ	2000	Սանդիակօ	8200
Գոդօ	2000	Քօլպինօ	4200	Սաֆօ	2000
Գօմօ	2700	Քօվնօ	2200	Սէրվիօ	2000
Չիգակօ	5000	Լէօ	2000	Սօրէնթօ	4300
Գլիօ	3500	Լէանտրօ	4500	Թ. Ուիլսըն	3000
Գօլօրատօ	3400	Լիվօռնօ	3000	Թասսօ	1200
Տէգօ	2500	Մալմօ	1500	Թօլէտօ	2800
Տօմինօ	2500	Մարէնկօ	4300	Թօրրինօ	900
Տուրօ	4800	Մարթէլլօ	6500	Ուրպինօ	5000
Տրագօ	2100	Միլօ	2000	Վօլթուռնօ	5000
Էյլիտօ	2600	Մուրիլլօ	3100	Եէտօ	3600
Էլտօրատօ	3000	Նէրօ	2000	Զէպրա	1000
Էլէքթրօ	3200	Օրլանտօ	3000	[illegible]	200
Էրաթօ	2600	Օթէլլօ	5000	Ճէմմա	200
Ֆալքօ	800	Օպորտօ	4500	Ջէթօ	140
Ֆիտօ	700	Օթթօ	2000	Տօրփէտօ	120
Էճիփթըն Մօնարք					8000
Բէրշըն Մօնարք					8000
Լիտիըն Մօնարք					8100

Վօլթուռնօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօնսըն, ընդ հանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասաւ:

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՌԻԶՕ
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միւնէթ խան, Ղալաթիա
858

ԻՒՆԻՕՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ, ՀԻՄՆԵԱԼ 1828
Հաստատեալ է Փարիզ [illegible], Պանթ փողոց, Թիւ 15

Դրամագլուխ	Ֆրանք	10,000,000
Պահեստի դրամ	»	7,650,000
Թղթապանակին մէջ	»	69,244,813
Հասոյթք 1892 տարւոյ	»	15,328,801
Վճարուած վնասք	»	176,000,000
Երաշխաւորութիւնք «Իւնիօն-Վի»ի	»	114,500,000

Ի Կ. Պոլիս, Ընկերութեան դրամատունը՝ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ:

Տեղեկութեանց համար դիմել առ Սիմոն Քայսէրլեան, մասնաւոր տնօրէն ի Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, քարաքէօյի հրապարակը, Եէնի-Խան, առաջին յարկ: 690

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻ

[illegible]
ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ
ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

ՔԻՆԱՅՈՎ
ՄՍԻ ՀԻՒԹ
ՖՈՍՖԱԹ ՏԸ ՇՕ

TRIPLEX IN UNUM: SANITAS
VIANDE
QUINA
PHOSPHATES

Ամենայն կազդուրիչն զօր [illegible] ները, Մսի հիւթ, Կինային, տեղական Ֆոսֆաթները և ամէն փափուկ մնային:

Բաղկացեալ Մկանաց և Ջղային ու Ոսկրային գործութեանց կազմութեան և գործառման յայտ անհրաժեշտ նիւթերով:

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻՆ ամենէն աղէկ դեղերու միութիւնն է, [illegible] Արեան աղքատութեան, Դեղնութեան, Թոքախտի, Ստամոքսի ամէն ցաւերու, փորհատութեան, Հիւծման, երկար ապաքինմանց, եւն. եւ մի խօսքով, թուլութեան, վատութեան, Ջղային ուժասպառութեան ամէն վիճակներուն որոց համար շատ [illegible] կերպիւ ենթակայ են մեր օրերս:

ԼԻՈՆ,—Դեղարան Ժ. ՎԻԱԼ, Վիքթօր Հիւկօ փողոց 14—ԼԻՈՆ 438

Գործակալ և միակ աւանդապահ ի Կ. Պոլիս ՕԿԻՒՍԹ ԲԱՍԷԿԱ Ղալաթիա, Մահմուտ, Թ. 86. [illegible] կը վաճառուի ամէն դեղարաններու մէջ և դեղավաճառներու քով:

Royal Windsor

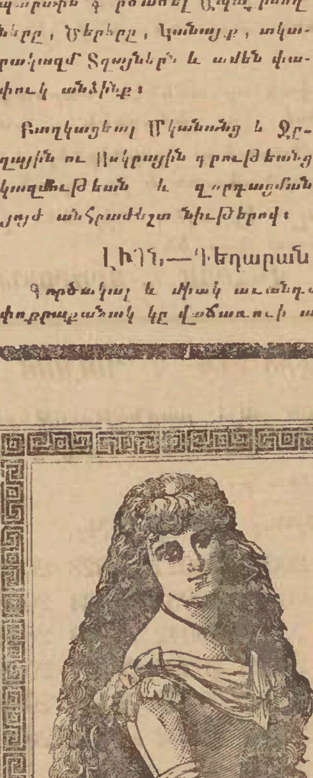

ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ ՄԱԶԵՐՈՒ

Սպիտակ մազեր ունի՞ք, մազերնիդ կը թափի՞ն, մազերու արմատները թուլցա՞ծ են կամ կը թափի՞ն, Եթէ ունիք այդ տեսակ բաներ գործածեցէ՛ք Ռօայըլ Վինտզօրի դեղը, որովհետեւ այս դեղ երիտասարդութեան առենին պէս, բնական գոյն մը ու գեղեցկութիւն մը կուտայ սպիտակ մազերուն և կ'արգիլէ մազերու թափիլն ալ: Այս դեղ, որուն տէրը շքադրամի արժանացած է, մազերու միակ վերանորոգիչն է: Անյուսալի արդիւնքներ առաջ բերելով, վաճառումն օրէ օր աւելնալու վրայ է: Փափաքողաց պիտի ղրկուի մանրամասնութիւններ ու վկայութիւններ պարունակող ծանուցումն, առանց որ և է ծախքի: Այս դեղ կը վաճառուի գլխաւորաբար վարսավիրաներու և դեղագործներու քով:

Վէրժէնիի վարդի օպեղանին երեսի գոյնը կը գեղեցկացնէ: Այս եւս կը ծախուի Ռօայըլ Վինտզօրի ծախուած տեղերը:

ՖԵՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱ

Մասնաւոր բաղադրութիւն Միլանի Պրանգա եղբարց
Մատակարարք Իտալիոյ Արքայական Տան

Ոսկեայ շքադրամ՝ Բարիզի 1889ի Տիեզերական Արուեստահանդիսին մէջ.

Քսան տարուան յաջողութիւն յԻտալիա, յԱմերիկա, ի Հնդկաստան, յԱրեւելս և յԵգիպտոս.—Շքադրամ 1885ի Անվերսայի, 1884ի Թուրինի, 1883ի Նիսի, 1881ի Միլանի, 1888ի Մէլպուրնի և Պրուքսէլի, 1879ի Սիտնէյի, 1878ի Բարիզի, 1876ի Ֆիլատէլֆիոյ, 1873ի Վիէննայի մի ջազգային ցուցահանդէսներուն մէջը:

ՖԵՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱ առողջապահական ամենէն ծանօթ ըմպելին է.—Շատ բժիշկներէ կը յանձնարարուի իբր զգուշական դարմանական ծովոյային երկիրներու տենդերու, տարափոխիկ հիւանդութեանց և քոլէրայի:

ՖԵՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱՆ կը դիւրացնէ մարսողութիւնը, կը հանդարտեցնէ ծարաւը, կը գրգռէ ախորժակը, կը բուժէ գլխու ցաւը, գլխու պտոյտը, ջղային ցաւն և մելամաղձութիւնը:

Այս ըմպելիք, բոլոր ծանօթ ըմպելիներէն և ամենքէն գերազանց, կ'առնուի ամեն օր ճաշէն առաջ իբր ախորժաբեր: Ճաշէն յետոյ, ազդու մարսողական է: Կարելի է խառնել զայն վերմութի, գինիի, Սելծի ջրոյ և խահուէի հետ.

ՖԵՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱՆ, ինչպէս և նոյն տան վերմութը, կը գտնուի գլխաւոր անուշարարաց, նպարավաճառաց և գինեվաճառաց քով:

Թուրքիոյ համար կեդրոնատեղին է ՊՈՆՈՄԻ և ԲԷՔՔԻԱ 2218

Օ. ԿԱՆ ՆԻԿՈՂԷՕ ԽԱՆ
8
[illegible]

Պ. ԲԱԹՍԻՔԱՔԻՍ

ԲԵՐԱ, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 309

Այս մթերանոցին տէրը, Պ. Բաթսիքաքիս, կը ծանուցանէ իր արգոյ յաճախորդներուն և հասարակութեան թէ տարուան ամէն եղանակներուն իր մթերանոցին մէջ պիտի գտնեն ամէն տեսակ պատրաստ կօշիկներ և թէ գործատունն մը ունի ուր յանձնարարութեամբ կօշիկներ կը պատրաստուին էրիկ մարդերու, կիներու և տղաքներու համար, գործածելով առաջնակարգ նիւթեր Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ ամէնէն համբաւաւոր գործարաններէն ելած եւ իրենց վայելչութեամբը, տոկունութեամբն ու գիներու համեստութեամբը նշանաւոր: Յանձնարարութիւնները կը կատարուին արագ եւ կէտ առ կէտ: Նոյն հաստատութեան մէջ կը գտնուին նաեւ առաջնակարգ լաստիկներ: Մէկ այցելութիւն կը բաւէ որպէս զի հասկցուի սոյն հաստատութեան նիւթերուն գերազանցութիւնը: 4—36

ՏՐՔ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՆԳԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
1 ՊԱՀՉԷ-ԳԱՓՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Մասնագէտք առանց [illegible] արհեստական ակռաներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, ոսկի, ադամանդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաև դարմանումն ամեն տեսակ բերնի և ակռայի հիւանդութեանց:

(Բացի կիրակիէ) ամեն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր: 114

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԸ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիոյ և Պաթումի միջեւ կանոնաւոր [illegible]

«Մինկրէլի» շոգենաւը յունվ. 11ին երեկոյեան ժամ 4ին (Ը. Ե.) պիտի մեկնի Կ. Պոլսոյ Նաւահանգիստէն դէպ ի Պաթում հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն և Տրապիզոն:

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղւոյ ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,
Ա. կարգ 245 Ֆրանք
Բ. » 175 »

[illegible]

Նաւուղեկի [illegible]

Դիմել առ գործակալաց
[illegible]
477 [illegible]

COMP. RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական յարաբերութիւնք

Դշ. 20/1 [illegible]
[illegible] 21/2 [illegible]
[illegible] 22/3 [illegible]
[illegible] 22/3 [illegible]
[illegible] 23/4 [illegible]

[illegible] Դեկտ. 22/2. [illegible] 605

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

[illegible] Լիվերպուլ և [illegible] միջեւ

Անուանք	Թօնաժ	Անուանք	Թօնաժ
Ումպրիա	7718	Գաթալոնիա	4845
Էդրուրիա	7718	[illegible]	4531
Սէրվիա	7391	Սամարիա	3574
Աւրանիա	[illegible]	Մարաթոն	2409
Փավոնիա	5587	[illegible]	2392
Սեֆալոնիա	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Կալլիա	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Սիթիա	[illegible]	Պալմիրա	2144
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Քէտար	[illegible]	[illegible]	1856
[illegible]	1914		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ԺՕԼԻ գործակալ
Thomas C. Joly
[illegible] խան, Թիւ 401
932 Ղալաթիա

ՄՕՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերպուլ և Միջերկրականի միջեւ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թօնաժ	Անուանք	Թօնաժ
[illegible]	4200	[illegible]	9000
[illegible]	4000	[illegible]	3000
[illegible]	4000	[illegible]	2000
[illegible]	3250	[illegible]	3000
[illegible]	3250	[illegible]	800
[illegible]	3350	[illegible]	800
[illegible]	3250	[illegible]	700

Դիմել առ Ճ. Վ. ՎԻԹՕԼ և Ընկ.
Ռուսթեմ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՕՍ և Ընկ.
847 [illegible] Լիվըր.

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ